

İNŞİRAH-2

30 Muharrem 1433 / 24 Aralık 2011

Buraya kadar temel bazı kavramları birlikte paylaştık, şimdi de Sadr Sistemi'nin Hakk yolda çalışmasını sağlayan nurlarla devam edelim.

Sadr, Kalb, Fuad, Lüb Organizasyonu'nun Hakk yola çevrilebilmesindeki, onun Rabbine yönelebilmesindeki temel faktör o Kul'un **Billahi anlamındaki iman**ıdır. Kul **Billahi anlamındaki imana** ulaşmamışsa Sadr, Kalb, Fuad Lüb Organizasyonu'nun yönetimi Rabbine yönelmez. "Rabbine yöneliyormuş gibi" çeşitli davranışlar ortaya koyar, ama aslında Rabbine yönelen yola, Hakk yola giden yola girmemiştir! Sadr, Kalb, Fuad, Lüb Organizasyonu'nun Hakk yola girebilmesi, Rabbine yönelebilmesi için **Billahi anlamındaki iman** birinci şarttır. Nedir bu? Bu "Amentü Billahi"dir! Bu yüzden, *İmanın Şartları* diye bildiğimiz anlaşma şartlarının ilki budur; Amentü Billahi. "**Amentü Billahi**"siz olmaz, önce Amentü Billahi! "**Amentü Allahi**" değil **Amentü Billahi!** Bu organizasyonun Hakk yola, yani Rabbine yönelmesi *Amentü Billahi* ile başlar. Peki, bunu sağlayacak olan nedir?

Bu organizasyonun Rabbine yönelmesini sağlayacak, ona "*Amentü Billahi*" dedirtecek şey ise **Rabbinden doğrudan bir nur** olan **İman Nuru**'dur. Yani bu organizasyonun içerisine İman Nuru dâhil olmalıdır. Bu organizasyonun içerisine İman Nuru dâhil olmadığı sürece bu organizasyonu **nefsin şerri** yönetir, daima! Ve bu yönetimden kurtulmak mümkün olmaz!

Hatırlayacaksınız, ayetlerden anlatmıştık ki; bu organizasyonun içerisinde İman Nuru'nun tesiri kalbedir. Kalb dediğimiz *vücudun kalbidir*, ama asıl o kalbin irtibatta olduğu kalıp, **Kulun Kalbı** önemlidir. **Kalp ve kalb!** Demek ki, iman nurunun tesiri kalbe! Peki, kalbe, yani bu kalba, bu kalıba iman nuru tesir edince ne olur? Kalb, Hakk yolda tesbit edilmiş sözlere, bilgilere sahip olur. Kalbe **tesbit edilmiş, kalp edilmiş** Hakk yolda *sözlere*; Hakk yolda *bilgilere* sahip olur. "Hakk yolda tesbit edilmiş bilgilere sahip olur" şu demektir: Kalb, Hakk yolda amel için "**emir bilgi**"lere sahip olur. Yani ancak o zaman kalp

"Hakk yolda amel için" emir bilgilere sahip olur! Amel için emir bilgi, "**âminû**" ve "**amilüs salihat**" halini sağlar.

Ayetlerde daima "kurtulmuş kişilerin özellikleri" olarak belirtilen "**âminû**" ve "**amilüs salihat**" hali ancak; iman nurunun kalbe tesir etmesi, o kalbin Hakk Bilgi'yi tesbitlemesi ve o bilgilerin amele dönecek hale gelmesiyle, yani **amel için emir verecek bilgi** haline gelmesiyle mümkündür. Bakın şimdi şu hadisi hayatımız için daha anlamlı bulacağız. Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem buyuruyor; "**bildiği ile amel eden kimseye Allah bilmediğini öğretir**". Bu hadisten çıkan bir anlam da; bildiklerinizle amel ederseniz kazanacaksınız demektir. Kazanılacak olan nedir peki? Allah'ın size sunacağı yeni bilgiler! Bu yüzden, yeni bilgileri kazanmanın yolu, bildiğinle amel etmektir, bildiğini amele çevirmektir! Çünkü **seni ilerletecek olan şey ameldir!**

Öğrenmiş olduk ki; **kalbi tesirinde tutan İman Nuru!** Bu nurun nasıl bir açılım yaptığını da birkaç cümleyle belirttik. Gelelim sadra, sadrı tesirinde tutan nedir? **Sadrı tesirinde tutan ise İslam Nuru'dur.** Sadr İslam nurunun tesiri altındadır ve İslam Nuru, bu mücadelede sadrın başarısını yükseltir. Sadrın Hakk yolda başarılı olmasını, Hakk yolda ilerlemesini İslam Nuru sağlar. Kalb amel edebileceği bilgileri iman nuruyla kalbe kalbeder. Bu kalbediş, bu tespit edişten sonra kalb beyne bu doğrultuda emir verip beyin bunu amele çevirdiğinde sadr İslam Nuru etkisine girer. Ve **İslam Nuru sadrı Hakk yola ulaşması için yükseltir...**

Sonra devreye **fuadın daha aktif çalışması** girer. **Fuadın daha aktif çalışması** şudur ki; gelinen bu hal, fuada "*sıran geldi, haydi daha aktif çalış*" der. Aslında organizasyonun üyeleri hepsi sürekli faaliyettedir ama sakladıkları **esas bilgiler**, onların **aktif olmalarını** gerektirecek durumu bekliyordur. O bilgiler aktif olmalarını gerektirecek sinyali bekler! İşte, kalb ve sadrın anlattığımız çalışmalarıyla fuad motive edilmiş

olur. Böylece, fuadı tesirinde tutan Marifet Nuru fuada tesirini artırır.

Demek ki; **kalbe** tesir eden **İman Nuru**, **sadra** tesir eden **İslam Nuru** ve **fuada** tesir eden ise **Marifet Nuru!** Demek ki; analiz sentez yapan ve kalbin görmesini sağlayan, yani kalbin göreni olan fuada tesir eden Marifet Nuru'dur. Bu noktaya gelince marifet nuru fuada etkisini artırır.

Fuad, analiz ve sentezlerinde marifet nurunun sağladığı açılımlarla **kafa gözüne**; "aslında gören sen değilsin, gören beyin! Sen nasıl görmek için beyinden yararlanıyorsun, şimdi de gel kalbden yararlan" der, ona yol açar! Daha önce kalb kördü, bu yüzden **kafa gözü** görmek için kalpten yararlanamazdı! Ama fuad; marifet nurunun tesiriyle çalışmaya başlayıp da beyne ve göze; "görmek için artık kalpten de yararlanabilirsin" sinyallerini sağladığında, **işte o zaman kalp âmâ olmaktan kurtulur**. Ve aslında "**Basiret**" dediğimiz bu görme, kalpte fuad sayesinde böylece başlamış olur.

Daha sonra, **kişi bildikleriyle amelde ısrar ve sabra devam ederse** (ki etmelidir ve eder de!) işte o zaman **Allah ona bilmediklerini öğretir!** Zaten saydığımız bu olaylar, kişi bu tabiatta olduğu için cereyan ediyordur. Yolun herhangi bir yerinde işi bırakıp; "**tüh ya, biz fuadla boşuna çalıştık**" diyecek bir yapıda değildir, zaten bu tabiatta olduğu için bu akışla gider. Biz sadece bir prosedürü anlatma sadedinde; **kişi bildiğiyle amelde ısrar ve sabra devam ederse, Allah ona bilmediklerini öğretir** diyoruz.

Bu ikisi önemlidir; **ısrar ve sabr**. İsrar ve sabr... **İsrar** bildiğinle amel etmek, amel etmeye devam etmektir! Peki, sabr? Bir kere **katlanmak** demek değil. **Sabr**; Allah'ın hükmünü beklemek demektir. Biz normal yaşantı içerisinde **sabr** kelimesini kullanırken, bir şeylere dayanmak, katlanmak, birilerinin yükünü çekmek gibi kullanırız, **Muhammedî sabr** öyle değildir! **Kur'ana göre sabr**; Allah'ın hükmünü beklemek demektir, Allah'ın hükmünü beklerken

geçen süreye **sabr** denir.

Başlarken dedik ki; İman Nuru kalbi tesiri altına alır, sadr ise İslam Nuru'yla başarı elde etmeye çalışır. Yani kalbe bilgi gelir, tesbitlenir ve amel üretilir; yani bilgiler amele dönüşür. Neden? Çünkü bu mekanizma çalışıyor; kişi bildiğiyle amel ediyor, bildiğiyle amel ettiği için Allah bilmediklerini ona öğretiyor. Bakın, fuad sayesinde görmeye başladı, artık **müşahede** noktasına geldi. Dolayısıyla onun **bildiği**; artık sadece **duyduğu** değil, **gördüğü** olmaya başlar! Şimdi de bu noktadaki bildikleriyle amel etmeye başlar. **Prensip** yine aynı; **bildiğiyle amel!**

İşte böyle yapmakla, yani bildiğiyle amelde ısrar ve sabra devam etmekle o Lüb'ü motive etmiş olur. "Lüb" zaten faaliyette, ama esas işine, etkisini yüksek düzeyde göstermeye sıra gelmiştir! **Bu işte hedefi "12"den vuracak olan Lüb'tür**, işte şimdi onun sırası gelmiştir. Bu nedenle Lüb daha aktif çalışmaya başlar. Peki, Lüb'e tesir eden nedir? **Lüb'ü tesirinde tutan Tevhid Nuru'dur**. Kul bu hale gelince, Tevhid Nuru Lüb'ü motive eder ve **Lübün** fuada, kalbe, sadra tesiriyle öyle olur ki; **bu durumda Tevhid Nuru sadrın tamamını kaplar**. Bu hal Tevhid Nuru'nun özelliğidir!

Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem buyuruyor ki; "**el kanattır, iki ayak postacıdır, iki göz yardımcıdır, kulaklar toplayıcıdır, ciğer rahmettir, dalak gülüştür, akciğer nefestir, kalb ise hükümdardır. Hükümdar iyi olursa askerler iyi olur, hükümdar bozuk olursa askerler de bozuk olur**". Kalbin bozuk olması, hükümdar olan **kalbin bozuk olması** ne demektir? **Kalbin bozuk olması**; Yaradan'ından gafil olması, O'na karşı âmâ ve cahil olması demektir. **Kalb**; Yaradan'ından gafil, Allah'a karşı âmâ ve bilgi olarak da cahilse bozuktur, hükümdar bozuk demektir. Bu durumda şu hadis bize neyi anlatıyor; "**dili bilgili, kalbi cahil münafıktan Allah'a sığınınız!**".

Aslolan **iman nuru** olduğu için, kalbtaki iman nurunun kuvvetli olması ve devamlılığı diğer

nurların tetikleyicisidir. *İslam nuru, iman nuru, marifet nuru ve tevhid nuru* diye farklı nurlardan bahsediyoruz gibi olsak da, aslında **tek bir nur** vardır; bu da kalbteki **iman nurudur!** İman Nuru fuadda çalışırken; oluşan işlevden ve bu nurun tesiriyle çıkan oradaki bilgilerden dolayı nurun ismi ve özelliği değişiyor, Marifet Nuru oluyor. Yine aynı nur Lüb'de çalıştığı zaman; Lüb ortamında, Lüb hakikatinde o nur değişir, Tevhid Nuru olur. Ama hepsi aslında **tek nurdur** ve esas nur, kalbe ilk gelen nur İman Nuru'dur.

Konuları ele alırken neden aralara hadisleri koyuyoruz? Öyle yapıyoruz, çünkü konularla ilgili hadisleri böyle ilişkilendirdiğimizde, *daha önce duyduğumuz* hadisler olmasına rağmen, onlar hayatımız için çok anlamlı hale gelmeye başlayacak, göreceğiz. Bakın bir hadisi şerifte Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem buyuruyor ki; **“müminin ferasetinden sakınınız. Çünkü o Allah'ın nuru ile nazar eder”**. Bahsettik ya nurdan, işte o nur **Allah'ın nuru!** Ancak bu hadiste dikkatimizi çeken bir başka ifade daha var; **“müminin ferasetinden sakınınız!”**. Dikkat edin lütfen; *müslümanın ferasetinden sakınınız* değil! Yine *akıllının ya da bilginin ferasetinden sakınınız* da dememiş. **Mümin!** Kul'u tamamen bu özelliğiyle tarif ediyor! Müminin ferasetinden yani **kalbinde iman nuru çalışanın ferasetinden sakının**, yani onun **kalbindeki iman nurundan sakının! Onu hafife almayın!** Çünkü o nur, onun beşeriyetinde bulunan bir şey değil! Allah onun sadrını İslam'a genişletmek istediği için, o nur oraya onun beşeriyeti dışında, **Rabbinden doğrudan bir nur olarak** geldi; Sebe Sûresi 50. Ayeti hatırlayınız; **“eğer doğru yolu bulursam bu Rabbimin bana vahyettiği şey iledir”**. İşte bu yüzden o ona doğrudan bir nurdur! **İşte “o nur”dan sakının!** O nuru taşıyan kişiye **mümin** denir! *Mümin* iman nuru taşıyan kişidir. Öyleyse **o nuru taşıyandan sakının; çünkü o, Allah'ın nuru ile nazar eder!**

Evet, esas *itibarıyla* aynı olan, ama **sebepler oldukları idrak seviyeleri itibarıyla** farklı isimlerle anılan İslam Nuru, İman Nuru, Marifet

Nuru ve Tevhid Nuru tesirlerini nasıl gösterir? Dikkat edin lütfen, bu çok önemli! İnsan bu noktaları iyi yakalar, hayatında da onları iyi analiz ederse kendisini Hakk yolda çok güzel yönetebilir. İşte bu nurların tesirleri; yani İslam Nuru'nun **sadr'a** tesiri, İman Nuru'nun **kalb'e** tesiri, Marifet Nuru'nun **fuad'a** tesiri, Tevhid Nuru'nun **lüb'e** tesiri tek bir şey üzerine bina edilmiştir; **korku ve ümit, havf ve reca! Havf ve recayı çok duyarsınız; korku ve ümit** diye. İşte korku ve ümit birlikte, hayatınızda ikisi birlikte olsun. Bakış açılarınızda, fikir, düşünce ve hayallerinizde, hayatınızda ve nihayet her şeyinizde korku ve ümit eşit olsun! Kur'an ve hadislerdeki ismiyle **havf ve reca** eşit olsun!

Sadr, kalb, fuad ve Lüb'ün her birinin kendisine ait korku ve ümitleri vardır. Onların hedeflerine ve kulu getirecekleri idraklere uygun farklı *korku ve ümitler* oluşur. Çünkü hedef *sadrda* başkadır, *kalbde* başkadır, *fuadda* başkadır, *lübde* başkadır. Dolayısıyla ulaşıldığı zaman, o hedeflere ulaşılmca onların kulda oluşan idrakleri de farklıdır. İşte **o idraklar için nasıl bir korku ve ümit lazımsa** ona o yaşıatılır! Evet, bu nurların çalışma mekanizması, temel tesir tarzı *korku ve ümit* üzerinedir, ama bu *korku ve ümitler* hedeflerine göre değişir, yani *korkulan ve ümit edilen şeyler değişir!*

Şimdi Nur Sûresi 35. Ayetle konuyu biraz değiştirip tekrar *nurlar ve onlara ait korku ve ümitleri* açıklamaya devam edeceğiz.

Nur Sûresi 35, daha önce çok duyduğunuz bir ayet, ama şimdi tam onun yeri geldi. Öyle bir noktada olduğumuz için bu ayeti vereceğiz, ayete yalnızca değinip geçeceğiz. Ancak daha sonra siz, konumuzla *çok ilgili* olduğu için ayetin tefsirini İmamı Gazâli Hazretleri'nin *Mişkât'ül Envâr; Nurlar Feneri* adlı kitabından okuyabilirsiniz, öneririm. İnce, bir solukta okuyacağınız bir kitaptır. Bir solukta okuyup bitireceğiniz, ama “o solukları” bir ömür devam ettireceğiniz bir eserdir. Anlamak için yeniden başvuracağınız ve hep bir solukta okuyacağınız bir kitaptır. Konumuz çok genişlemesin diye biz ayetin mealini vereceğiz, siz lütfen ayetle ilgili

açılımları, manaları İmamı Gazâli Hazretleri'nin **Nurlar Feneri** kitabından okuyunuz inşaAllah.

Nur Sûresi 35: “**Allah Semaların ve Arz'ın nurudur. O'nun Nuru'nun meseli** temsili, örneği içinde lamba-çırağ bulunan bir kandillik gibidir”. Bu ayet *tamamen misaller üzerine* kurulmuş bir anlatımdır, İmamı Gazâli Hazretleri bu misalleri kitabında *hakikatlerin ışığı altında* açıyor!

“O'nun Nuru'nun bir örneğini vermek gerekirse” bakışıyla bu ayet bize ne diyor: “**Allah, Semaların ve Arz'ın nurudur. Onun nurunun meseli içinde lamba-çırağ bulunan bir kandillik gibidir. O lamba çırağ da bir “cam-sırça” içindedir**”. Bazı meallerde bu “cam-sırça”yı “**kalb**” olarak paranteze almışlar, onun kalbi anlattığını düşünüp yorumlamışlar! Detaylarına bakacaksınız. “**O sırça-cam sanki inciden bir kevkeb** gezegen, yıldız gibidir ki, **sarkî ve garbî olmayan bir ağaçtan, yani zeytinden yakılıp tutuşturulur. Onun yağı neredeyse kendisine bir nar dokunmasa da ziya verir. Nur üstüne nurdur. Allah dilediği kimseyi kendi nuruna hidayet eder. Allah insanlar için misaller veriyor. Allah herşeyi Aliym'dir**”. Siz ayetle ilgili detaylı bilgiye, konusu yalnızca bu ayet olan *Mişkât'ül Envar*'dan bakın inşaAllah.

Burada “**zeytin**” de önemli. Tîn Sûresi'nden biliyorsunuz, *zeytin yemin edilen bir bitki, zeytine yemin var!*

Bu ayeti, **bahsettiğimiz nurun** bize ayetle bildirildiğini ve önemini vurgulamak için verdik.

Konumuza dönelim, anlatımımızı **sadr** içerisinde, işi *sadr*la sınırlı tutarak sürdürüyoruz.

İnsan hayata başlarken kendisini içinde bulunduğu halde, yani kendini tanımaya başlarken kendini bulunduğu halde onun *sadr*ına **Esefe Safiliyn** yapı hükmeder. Kendisini öyle bulur, bu halde bulur! Bu yapıyı nasıl benimsediğini ve ona nasıl sahip çıktığını *tanrı ilmi* notlarında geniş, uzun anlattık. Ama bilmeliyiz ki, o kendisini *Esefe Safiliyn* yapıda bulur, yani onun *sadr*ına **nefsin şerri hâkimdir**. İşte *sadra*

nefsin şerrinin hâkim olduğu bu durumdan, sadrı bu hâkimiyetten kurtaracak olan şey İslam Nuru'dur. Peki, İslam nurunun çalışma sistemi nedir? **Havf ve reca; korku ve ümit**! Ne yapar? İslam Nuru burada **son nefes korkusu** verir. Eğer; bir kişide henüz bu korku bile başlamamışsa, onda daha **sadr mücadelesi** bile başlamamış demektir! Ki bu daha **ilk aşama!** Yani, kalbde iman nuru çalıştı, **kalb** Hakk yolda ilk bilgileri tesbitledi ve onları amele çevirdi. İşte o zaman **beyin** telaşlanır, son nefesin önemini anlar ve kişiye “*son nefesimde ben ne yapacağım, ya müslüman ölmezsem?*” korkusu verir. Bir yandan “*son nefeste müslüman ölmezsem*” korkusunu verir, ama bir yandan da “*şu kurallara uyarsam kurtulurum*” ümidini verir. **İslam Nuru seni İslami kurallara dayalı çalışmaya sürükler**. Sen sadrı kurtarmak için önce İslam'ın yasaklarından kaçmaya ve “*yap*” dediklerini yapmaya başlarsın. Bu senin ilk işin, başlangıcındır. Peki, sonra bırakacak mısın? Hayır! Bu bırakmak için değil, başlayabilmek için! İlk böyle başlarsın!

Sadrın bu çalışmasının başarıya ulaşabilmesi için burada **korku ve ümit** çizgisi şudur: *Acaba ben müslüman mı öleceğim? Hafizenallah, Allah muhafaza etsin, ya müslüman ölmezsem* korkusu ve yapması gereken işlere sarılırsa korktuğundan kurtulma ümidi! İslam Nuru sadrı *bu korku ve ümit çizgisinde* çalıştırarak bu yolda başarıya ulaştırır inşaAllah.

İslam Nuru'nun sadrdaki başarısı nasıl anlaşılır? “A” Takdim Formu “BEN”in fonksiyonsuzlaştırılmış olmasıyla anlaşılır! “A” *Takdim Formu* “BEN” kişinin hayata başlarken sadrını içinde bulunduğu haldir. İslam Nuru **havf ve reca sistemi ile** sadrı İslam'ın yasaklarından kaçındırıp, emir, tavsiye ve öğütlerine uydurtup da “A” Takdim Formu “BEN”i fonksiyonsuz yapıncaya kadar işlevine devam eder. Sonra durur mu? Hayır, onu burada sabit tutmak da onun işidir, yani A” Takdim Formu “BEN” fonksiyonsuz olduktan sonra onu orada sabit tutar.

Peki, kalbdeki İman Nuru nasıl çalışır? O da **korku ve ümit** ile çalışır ama korktuğu ve ümit ettiği şeyler hedefine göre değişiyor. Bakın, sadrda mesele *günah-sevab* meselesiydi, *zahiri günah sevab* meselesiydi. Önce onun bitmesi lazım! Çünkü *o bitmeden veli çalışmaları yapılmaz!* Aksi halde kişi veli çalışmalarını boşa yapar! Yani, ehliyetinizin diplomanızın olmadığı herhangi bir meslekte uğraşıp duruyorsunuz! Boşunadır o, yasal değildir! Bu yüzden önce sadrı kurtaracaksın, önce sadr bu esaretten kurtulacak. Nasıl? “A” *Takdim Formu* “BEN” *fonksiyonsuzlaştırılarak*.

Sadr mücadelesi devam ederken kalb, fuad ve lüb durmuyor, aynı anda onlar da çalışıyorlar. Kalb ne yapıyor, iman nuru kalbde çalışırken nasıl bir korku ve ümit oluşturuyor? Kalb iman nurunun tesirinde Allah’ın razı olmadığı, hoşnut olmadığı davranışlardan korkar. Bakın, korkunun şekli değişti! “A” *Takdim Formu* “BEN”i tam fonksiyonsuzlaşmasa da kişi sadrı rahatlattığı ve nisbeten hâkimiyeti altına aldığı zaman artık korktuğu şeyler değişir, düşünceleri değişir; hevesleri, idealleri, duaları değişmeye başlar. Kalb iman nurunun tesiriyle **Allah’ın razı olmadığı davranışlardan korkunca**, bu korkuyla ne yapar? *Allahım, razı olmadığın, hoşnut olmadığın hallerden beni koruyuver, kurtariver, bana senin razı olduğun halleri lutfediver ya Rabbî* der. “*Ya Rabbî, Allahümme ente Rabbî, medet Ya Rabbî*” diye seslenir, yakarır... Kalbde İman Nuru **bu korku ve ümitle** çalışır.

Sadrın fikir vereni nefsin şerriydi, ona fikir veren esfele safiliydi. Kalbin esas fikir vereni esfele safiliyn değildir. Esfele safiliyn kalbe giremez, ancak onu esir alabilir. Şöyle düşünün: Çok önemli birini esir alabilirsiniz, parmaklıklar arasına koyabilirsiniz, ama onun beynine, düşüncelerine giremezsiniz. İşte bu yüzden, tanrısal âlemde de “düşünce suçları” diye itiraz edilen şeyler vardır. İnsanı demir parmaklıklar arkasına koyabilirsin, ama beynini? Bunun misalidir ki, *esfele safiliyn* kalbi esir alabilir ama

onun içine giremez! Nefsin şerrinin kalbi esir etmesine **Nankörün Esareti** demiştik. Nefsin şerri kalbi esir alınca emirler sanki kalpten geliyormuş gibi beyne emir verir. Bu durumda beyne amel etme emrini esfele safiliyn verir, ama sanki emirler kalpten geliyormuş gibi verir. *Amacımız kalbi düştüğü bu esaretten kurtarmak!*

Sadr fikir verenin **nefsin şerri** olduğunu, ama onun kalbe giremediğini gördük. Peki, kalbe fikri ne veriyor? **Kalbte ilham veren, fikir veren Ahseni Takviym yapıdır, Ahseni Takviym Kalb’dır.** O fikirlerin bilgilere dönüşmesini teşvik edecek, sağlayacak olan da *iman nurudur*, o fikirlere sahip çıkmayı sağlayacak olan bu iman nurudur. Kalbte iman nurunun kullandığı **korku**; “*Allah’ın razı olmadığı şeyler*”den *korkmaktır!* Onların neler olduğu bir yerde yazmaz. Bunları, yazılı olanların dışında, kendin bulursun. Bir sürü şey bulursun; *şu halimden Allah razı olmadı* diye kanaatler çıkarırsın. Bunlar bir yerlerde yazılı değildir, ancak sen bulursun onları! İşte kalb sana o korkuyu ilham eder, sana onu verir. Sonra da ondan *nasıl kurtulacağının duasını* ve *ümidini* verir. Ne zamana kadar bunu yapar?

Sen **teslimiyeti** yaşayıp **ıhbat** edene kadar! Sen teslimiyeti yaşarsın, ıhbat edenlerden olursun; yani teslimiyetle boyun eğersin, böylece iman nuru seni orada sabitler. Bunu ayetlerde göreceğiz...

“Fuadda ise Marifet Nuru çalışır” demiştik. Marifet nurunun korku ve ümit çizgisi nedir, yani o çalışırken neyle korkutur ve neyin ümidini verir? **Kaderden korkutur kader ümidi verir! Kaderden korkutur kadere sığındırır,** kaderden korkutur kadere sığındırır... Yani “**eüzü bike minke**” yaptırtır. Böylece fuadının geldiği bu noktada sen; aslında herşeyin kaderi anlamak, kaderi kavramak, kaderi yaşamakla olacağını anlarsın. Bu seni oraya, o noktaya getirir.

Fuada ilham veren, onun ilham vereni nedir? Fuada bu yolda ilham veren nefs-i levvamedir!

Fuada ilham veren *Tanrı İlmî* notlarımızda uzunca ve detaylarıyla tarif ettiğimiz nefs-i levvamedir, Allah'ın "**üstüne yemin ederim**" dediği nefs-i levvamedir. Önemli bir noktadır ki; *Kul burada artık bilgileri müşahedesinden almaya başlar*. Peki, marifet nurunun fuaddaki bu çalışmasının amacı nedir, Kul'u nereye götürmektedir? Hedef, Kul'un razı olmasıdır, Kul razı olana kadar bu işi yapar. Kul razı olana kadar!

Biz diğer nurları anlatırken, onlar çalışırken Lüb de çalışıyordu. Fakat bu noktadan sonra Lüb bir başka çalışır tabi! **Lüb'ü tesirinde tutan Tevhid Nuru'dur**" dedik. Peki, bu nurun verdiği korku ve ümit nedir? Bu, Rablığı müşahedede oluşan korkudur; **Allahuekber Korkusu**'dur. Onun korkusunun adı **Allahuekber**dir, herhangi bir iş değil. Bu onun Rabbi müşahededeki korkusu ve titremesidir! Ve ümidi de yalnızca Rabbi'ndendir. Artık korku da, ümit de hep Rabbi'yle ilgilidir. Daha doğrusu, fuad burada öyle bir görme yapar ki; fuad Rabbi'nden Rabbi'ni seyrederek. Ve o, ayetlerde bahsedilen hali yaşar; "**ancak Allah'tan korkarız ve ancak Allah'tan ümit ederiz**". Biz bunun bir benzerini bu hale gelebilmek için söyleriz, burayı arzu ettiğimiz bir dua olarak söyleriz; **ıyyake na'budu ve ıyyake nestayn. İyyake na'budu ve ıyyake nestayn** derken arzumuz burasıdır!

İman nurunun sadr, kalb, fuad, Lüb organizasyondaki hâkimiyetini, önemini ve onun "*doğrudan Rabbinden bir nur, bir lütuf*" olduğunu vurguladık. Bu bakışla, *inanan için, talib için* iman çok önemli bir yerdedir. Bu imanın konumuzla ilgili çok önemli bir inceliğini ele alalım.

Normal yaşantımızda imanla ilgili bir yanlış yapmamak ve imanı uygulanabilir, kullanılabilir, yükseltilebilir hale getirebilmek için, onun geri dönüşümsüz olması için iman inceliklerini bilmek gerekir. **İmanın önemli bir inceliği** şudur:

Biliyoruz ki, kişi kendini esfele safiliyn yapıda, vehmin zulmetinde buluyor. Esfele safiliyn yapı

senin imana yöneldiğini fark ettiğinde sadr hakimiyetini kaybetmemek için sana imanla ilgili bir oyun oynar. Bu tamamen akla, beyne, mantığa uygun bir oyundur. **Aslında iman akıl işi değildir** ama o, senin imana akılla bakmanı sağlamaya çalışır ve buna göre bir oyun oynar. Der ki; *önce gör, sonra inan! Önce incele, gör, iste sonra inan!* Esfele Safiliyn yapı seni "**ikandan imana**" götürmek ister.

Söylediğimizin anlaşılabilmesi için basit bir örnek verelim. Daha önce verdiğimiz bir örnek, yeri geldiği için yine kullanalım. Diyoruz ki, dinimizde domuz eti haramdır. Şimdi esfele safiliynin oyununa bakın. Kişi de şöyle der: "Tamam, söylediklerini kabul ettik, ama niye haram olsun? Ne olacak, o da bir besin, o da şöyle, o da böyle... Bana bir izah et, beni ikna et de, ben de haram olduğuna inanıp yemeyeyim." Yani ona iman etmek için ikna olmak istiyor! **İman için "ikna" olur mu?** Ama buna rağmen oturup kişiye, domuz etiyle ilgili sakıncaları sayalım; bilimsel olarak kanıtlanmış, literatürlere girmiş yaklaşık yirmi maddelik bir sakınca listesi var, onları anlatalım. Onlarla izah ettik diyelim ve o da bilimsel bir gözle baktı ve "*ha, gerçekten çok sakıncalıymış, ben artık domuz eti yemeyeyim*" dedi. Çünkü anlatım tarzımız onun yöntemi! Ona bunu *dünya yöntemiyle* anlattık. O da *dünya gözüyle* baktı ve sakıncalı bulup yememeye karar verdi. Bunun İslamiyet'le bir ilgisi yok! Domuz eti yemeyerek sağlık açısından kazanır, ama *sewab* kazanamaz! Ben ona zararlarını anlattıktan sonra "*ha öyle mi, öyleyse ben de domuz etinden uzak durayım*" dedi. Bakın, Allah yasakladığı için değil de ona zararlarını gösterdiğimiz için uzak duruyor! Oysa Allah bir şeye "**yasak**" demişse mutlaka **zararlı mıdır** diye incelenmez ki. Faydalı bir şey de olabilir, "**yemeyin**" dediyse yemeyeceksin! "Efendim, yasaklanmış ama şu kadarı faydalıymış, şu kadar gram alınırsa damarı şöyle yaparmış..." *Böyle saçma şeylerle iman olmaz! Bunlar Esfele Safiliyn yapının oyunları!* "İnanıyorum" demekle olmadığını size ayetlerle anlatacağım. Zaten

imanla ilgili vurgulamayı onun için yaptık. Sadrda bunların başlayabilmesi için kalbdeki iman doğru olması şart! **Amentü Billahî**'nin çalışması şart! Ama sen **şartlı** yaklaşıyorsun. Hayır! İmanın çalışması şart! Senin imana yaklaşman için söylediğin şartlar geçerli değil!

Bir başka örnek: Sigara içen birine “*bunu içme, sakıncalıdır, mekruhtur, hatta bazı konulara göre haramdır*” dedik. Ama dinlemez! Sonra öyle bir noktaya gelir ki, doktor ona sigarayı yasaklar. Sana da gelir *ben artık sigara içmiyorum* der. *Sigaranın mekruh ve haramlığını* çok anlattınız ya, zannedersiniz ki anlattıklarınız tesir etti de bıraktı. “*Hayr olur inşaAllah ne oldu?*” dersin. Doktorlar, “*sigara içmeye devam edersen yaşayamayacaksın* dedi”, cevap bu! Sen onu **Allah yasakladı** diye bırakmadın ki, **doktor yasakladı** diye bıraktın.

İmanı iyi incelemek lazım! Allah indinde doğru olanı bulmak, kazanmak için “**iman ettik**” dediğin şeyi iyi incelemek lazım. Dikkat edin; esfele safiliyn yapı “*gör de inan, ikandan sonra inan*” der. Değil, böyle değil! *Esfele safiliyn yapının sana sağladığı imkan zulmanidir*. Oysa makbul olan sistemde “**ikan imandan sonra**”dır. İkan, iman etmek için değildir! İmandan sonradır ve imanı daha kavi yapmak içindir. Ve **imandan sonra gelen imkan lütuftur, Rahmani'dir**. İmandan önce istediğiniz imkanlar ise, görerseniz yakalasanız bile zulmanidir ve sizi imana değil zulmani “BEN”liğinize götürür, “*ben gördüm, ben bildim*” olursunuz!

Şimdi esfele safiliyn yapının, vehmin zulmetinin argümanlarını ve iman ehlinin bunlara bakışını ayetlerle ele alacağız ki ayetleri anlayalım, konuyu ayetlerle anlayalım.

Hicr Sûresi 6: “**Dediler ki; ey kendisine Zikr indirilen kişi, muhakkak ki sen mecnunsun**”. Demiştik ya; **alay edecekler** diye! İşte esfele safiliyn yapı kabul etmeyecek!

Hicr Sûresi 7: “**Eğer doğru söyleyenlerden isen, bize melaike getirmeli değil misin?**” Bakın bir güç istiyorlar. İman etmek için; hayret edeceği, korkacağı, insanüstü bir şey, bir güç

istiyor. Esfele safilin yapı için; kudret istemek, güç istemek, onları beklemek ve ummak çok önemlidir. Dikkat edin; kim bunun aşkına düşerse, geldiğinde Deccal’le karşılaşırsa **onun ümmeti** olur, kesin! Çünkü tüm aradıklarını, kudretle ilgili herşeyi onda bulur. Eğer Deccal’le karşılaşmazsa, günümüzde Deccaliyet’in kurbanı olur, bu da kesin! **Tanrı İlmi** notlarının zikrullahtan bahsettiğimiz kısımlarında, hep talip kardeşlerimizi uyarmaya çalıştık; sakın zikrullahı kudret istemek için yapmayınız, tesir eder de o yanlarınız kuvvetlenir, zikrullahla esfele safiliyn yapıyı kuvvetlendirirsiniz dedik. Oysa zikrullah; ancak, Allah’ı anlamak, şirkten korunup kurtulmak, dünyanın cazibesinden kurtulmak, sizin güç zannettiğiniz ama sizi bu dünyaya bağlayan şeylerden kurtulmak için yapılıdır. Eğer siz *dünyayla ilgili olaylar için*, oralardaki bir şeyler için zikrullah yapıyorsanız mekanizmayı ters çalıştırıyorsunuz demektir. Bakın esfele safiliynin damarı o! Bu duygular; “*eğer doğru söyleyenlerden isen, bize melaike getirmeli değil misin?*” diyenlerin, bir şekilde güç isteyenlerin bugünkü genetik devamı!

Hicr Sûresi 8. Ayet bunlara cevap veriyor: “**Biz melaikeyi ancak Bil-Hakk indiririz. O vakit de onlara zaten mühlet verilmez**”. Melaike indi mi *felaket var* demektir, en azından *ölecek* demektir. Kişi ölecek! Melaike ya onun için ya da bir felaket için iner! Buyruluyor ki; “**melaikeyi indirirsek, artık zaten mühlet verilmez, vakit tamam demektir**”.

Yunus Sûresi 2: “**İnsanlar için şaşılacak bir şey mi oldu; “insanları uyar ve iman edenlere de kendileri için Rableri katında Kadem-i Sıdk Sıddıklık Mertebesi olduğunu müjdele” diye içlerinden bir Racül’e vahyetmemiz? Kâfirler; “muhakkak ki bu adam apaçık bir büyücüdür” dedi**”. Bu ayette Allah “içinizden birisine de vahyettik, böyle bir mertebe var, Sıddıklık Mertebesi var” buyuruyor ve inanmayanlar yine; “*böyle şey olmaz, bu kişi büyücüdür*” diye itiraz ediyorlar.

Kadem-i Sıdk Sıddıklık Mertebesi hususunda Efendimiz sallallahu aleyhi

vesellem'in hadisi: Hazreti Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem buyurdu ki: **"Şayet bu Ebu Bekr'in imanı bir kefeye, sair insanların imanı da diğer kefeye konulsa, Ebu Bekr'in imanı ağır basar. Ve Ebu Bekr salât ve oruç çokluğu ile size üstün olmadı. Fakat onun sadrında bir şey vaki oldu"**. Yunus Sûresi 2. Ayette **Kadem-i Sıdk** ile **Sıddıklık Mertebesi** ile müjdelenen Hazreti Ebu Bekr Essıddıyk radiyallahu anh Efendimiz'in hadisle de bir açıklanışını görüyoruz. Böyle bir iman! Böyle bir imanla yaklaşmak ve yaşamak! Sair insanların imanlarından ağır gelecek bir iman! **Fuad analiz yapmaya yetişemiyor!**

Yunus Sûresi 97: **"Onlara tüm ayetler gelse bile iman etmezler, elim azabı görünceye kadar"**.

Yunus Sûresi 101: **"De ki; Semavatta ve Arz'da ne oluyor bir bakın! O ayetler ve uyarılar iman etmeyen kavme fayda vermez"**.

Hud Sûresi 12: **"Rasulüm belki de sen, 'O'na bir hazine inzal edilseydi yahut beraberinde bir melek gelseydi ya" demelerinden ötürü, sana vahyolunanın bazısını terk edecek ve sadrın ona daralacak mı? Sen ancak bir uyarıcısın. Allah herşeye Vekiyl'dir"**. Bu ayetin tefsir ve açıklamasında o dönemle ilgili olayları görürsünüz. Efendimizin yanında *bir güç, bir kuvvet, bir hazine, bahçeler, onu besleyen özel gıdalar olmadığı için, özel hizmet edenleri olmadığı için, gelen vahyin bir kısmını "söylesen mi?" tereddütleriyle ilgili gelen bir uyarı; "sen ancak bir uyarıcısın, onların o sözlerine bakma!"*.

Hud Sûresi 13: **"Yoksa 'O'nu uydurdu" mu diyorlar. De ki: "Haydi siz de onun misli on sure getirin. Allah'tan gayrı gücünüzün yettiği kim varsa çağırın. Eğer sözünüzde sadıklar iseniz"**. Efendimizin döneminde de, Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem tebliğini, açıklamalarını yaparken, inanmayanların önemli bir özelliği; *kudret istemek, kudret beklemek!* Açıklanan Tevhid, Tevhidî Bilgi onları tatmin

etmiyor, kudret istiyorlar! O safta olmamak lazım! **"İnanıyorum ama"** diyerek bile o safta olmamak lazım! Çünkü onların safı, onların geni günümüzde de var, sakın "onlar geçmiş gitmiş, bu olaylar olmuş bitmiş" demeyin. Aynı izler şimdi de mevcut olduğu için **o izleri** yakalayıp, o grupta olmamak, o gruba girmemek için gayret etmek gerekiyor.

İnşirah Sûresi'ni geniş olarak ele alıyoruz ya, ilerleyen kısımlarda **"onlar öyle söylüyor diye sadrın daralıyor"** mealindeki ayetleri ve ayetlerde geçen "sadr daralmasını" göreceğiz. O ayetler geldiği dönemde, henüz Efendimiz sallallahu aleyhi vesellemin batıla karşı, küfre karşı sadrı daralmaktadır. Duyduğu zaman, gördüğü zaman küfre karşı göğsü daralıyor! Efendimizde **İnşirah** edilen, açılan hal bununla ilgilidir, onu ileride göreceğiz inşaAllah.

Tabi, enteresan şey şudur ki; Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem açıklama yaptığı dönemde ona itiraz edenler bir şeylere inanıyorlar, yani putları ve taptıkları şeyler var. Bu insanlar, Efendimiz sallallahu aleyhi vesellemin açıkladığıyla ilgili olarak yaptıkları sorgulamayı kendi putlarına, kendi inandıklarına yapmıyorlar; onlardan herhangi bir kudret istemiyor, beklemiyorlar! Hatta putları kendileri yapıyorlar! Hazreti Ömer radiyallahu anh Efendimiz bir olayını anlatıyor, diyor ki; **"eskiyi düşündüğüm zaman iki şey var. Birisini düşününce halime gülüyor, bir diğerini düşününce çok ağlıyorum, çok tövbe ediyorum. Hamurdan küçük kurabiyeler yapardık. Yola çıkınca tapar, acıkınca da onları yerdik; bu saçmalığımıza gülüyorum. Ama bir de kızım... O yavrumu gömerken, onun "baba, baba" diye yalvarışı çirpinişi gözümünden gitmiyor. Ona da çok ağlıyorum"** diyor. Bakın, hiç kendi taptıklarını sorgulamıyorlar! Ama Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem'e gelip ondan **kudret, melaike, hazine** gibi şeyler istiyorlar. Bu da önemli bir çelişki!

Müminun Sûresi 24. Ayet: **"Onun Nuh'un kavminden kâfir olan mele' ileri gelenleri dedi**

ki: “Bu sizin gibi bir beşerden başka değil. Size üstünlük murad ediyor. Eğer Allah dileseydi bir beşer irsal etmek yerine **elbette** melaike inzal ederdi. Biz ilk babalarımız içinde bu açıklananı işitmedik”.

Furkan Sûresi 7: “Dediler ki: Bu nasıl Rasuldür ki, yemek yiyor ve çarşılarda gezip dolaşıyor. O’na bir melek inzal edilmeli, beraberinde bir neziyr uyarıcı olmalı değil miydi?”

Furkan Sûresi 8: “Yahut ona bir hazine ilka olunmalı yahut ondan yiyeceği bir cennet bahçesi olmalı değil miydi? Zalimler dediler ki; siz ancak büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz.”

Furkan Sûresi 9: “Bak, senin için nasıl benzetmeler yaptılar da bu sebepten saptılar! Artık bir yol bulamazlar.” Buradaki “**artık bir yol bulamazlar**” şöyle: Artık seninle! Bu iş artık sensiz olmaz! Öyle bir saptılar ki, artık sensiz olmaz! Hiçbir şansları yok!

Furkan Sûresi 21: “Bize lika’yı kavuşmayı ummayanlar dedi ki: “Bizim üzerimize melaike inzal edilmeli yahut Rabbimizi gözle görmeli değil miydik?” Andolsun ki kendi nefslerinde kibre kapıldılar ve büyük bir azgınlık ile kibirlenerek haddi aşip itaatten çıktılar.”

Bakara Sûresi 260. ayet konuyu bir noktaya, bir yere topluyor, onun için lütfen yine dikkat edelim: “Hani İbrahim de bir zaman; “Rabbim göster bana, ölüleri nasıl diriltirsin?” demişti. Rabbi dedi; “iman etmedin mi ki?” İbrahim dedi; “elbette iman ettim, ama kalbim mutmain olsun için!” Rabbi buyurdu; “o halde kuştan kuş cinsinden dört çeşit al, tut. Onları kendine çek, alıştıır, zabt et. Sonra onlardan birer cüz alarak her bir dağın üzerine koy. Sonra onları çağır, sa’yederek koşarak sana gelirler. Bil ki Allah Aziyül Hakiym’dır”. Bu ayette, Hazreti İbrahim aleyhisselam ölümlerin nasıl diriltildiğini görmek istiyor, Rabbinden istiyor. Rabbi iman ettiğini biliyor ama “**iman etmedin mi?**” diyor! Bu tür

olaylar hep bizim anlamamız, bir mana, bir ders çıkarmamız, kendimizle ilgili bir yol çizmemiz için bize birer senaryo aslında! Bu tür örneklerin niye verildiğini ayetlerle göreceğiz, Kur’an bize söyleyecek. Evet, dikkat ederseniz Hazreti İbrahim “**elbette iman ettim**” dedikten sonra İkanı yaşıyor! “**Hayır, göreyim de inanayım**” demiyor, “**bir göreyim sonra iman edeceğim**” demiyor. Bilin ki “**elbette iman ettim**” dedikten sonra İkan gelir! İşte İbrahim aleyhisselam da İkanı yaşıyor.

Ancak dikkat ederseniz; o İkan hali bile, yani bir ölüyü diriltmek bile Hazreti İbrahim aleyhisselamdan açığa çıkıyor. O işi o yapıyor! Rabbi, ölüyü Hazreti İbrahim aleyhisselama dirilttiriyor! “**İmandan sonra İkan**” olduğu için Hazreti İbrahim işi kimin yaptığını, *kendisinden yaparı* biliyor. Anlaşıyor mu? Eğer **ikandan sonra iman** olursa dışarıda gördükleriniz gibi olur, kendilerini sihirbaz ilan edenlerinki gibi olur; “*yarattım*” der, “*ben de yapıyorum*” der! Firavun da Musa aleyhisselama; *ben de öldürür diriltirim, ben de yaparım, benim de gücüm var* dedi ya! Ama “**imandan sonra İkan**” çok başka bir şey! Hazreti İbrahim kendi sözüyü kuşları diriltiyor ama onu *kendinde ve kendinden* kimin yaptığını biliyor.

Burada ayet bize bir başka şeyi daha öğretiyor; **bilme ve görme farkı!** “Bilmek” görmek gibi değildir, “görmek” de bilmek gibi değildir. **Kalb bilir, fuad görür!** Çok benzemese de şöyle bir örnek verelim ve konuyu biraz anlayınca örneği kaldıralım. Çünkü örnek, kalb fuad ilişkisine çok benzemeyecek, **kalb fuad ilişkisi** çok farklı bir şey! Ben pencereden bakıyorum, dışarıyı görüyorum. İçeride de birisi var soruyor; Ahmed Bey geliyor mu? Baktım, Ahmed Bey geliyor, gördüm, içeriye söyledim. İçerideki olayı görmedi ama biliyor, oysa ben gördüm. Görmek farklı! Çünkü görmede, gördüğünle ilgili; onun gelişi, şekli gibi birçok şey var. O bunları görmedi, ama biliyor. Görme ve bilmenin farkı bunun gibidir.

“**Görme**” fuadın işi! Fuad gördüğünü kalbe bildirir ve **kalb de bilir; o bilgiyi kalb eder.**

Ama o bilgiyi görüp de kalbe bildiren fuaddir. O işlev onun, o marifet fuadın marifeti. Niye? Çünkü orada Marifet Nuru var! Dolayısıyla “bilmek ve görmek” böyle farklı olduğu gibi bunların yaşantıdaki açılımı da farklıdır.

Hazreti İbrahim aleyhisselamın Şuara Sûresi 83. Ayetten öğrendiğimiz bir duası vardır. İşte Hazreti İbrahim aleyhisselam bunu fark ettiği için; “**Rabbi hebliy hukmen ve elhikniy bis salihyn; Rabbim bana hüküm hediye et, lutfet, bahşet ve beni salihlerin zümresine kativer**” diye dua ediyor.

Şimdi burada geçen “**hüküm**”ün manasını anlamamızda fayda var, çünkü ileride “**hüküm**” geçecek. “**Rabbi hebliy hukmen**” diye hüküm istemek niçin? Taha Sûresi 114. Ayetten öğrendiğimiz bir dua vardı; **Rabbi zidniy ilmen; Rabbim ilmimi artır**. Burada bir başka dua öğrendik; **Rabbi hebliy hükmen**. Tanrılık iddiasında olanın çarpıcı üç temel özelliği vardır; **hüküm sahibidir, güç sahibidir, mülk sahibidir**. Buradaki bu **hüküm** tanrının “**hüküm sahibiyim**” demesi değil. **Rabbi hebliy hukmen** demek, “**hikmeti kavrayan akıl**” istemektir! Yani **Allahım hükmünün hikmetini kavrayan akıl hediye et bana** demektir. “Ben de hüküm vereyim, hükümdar olayım” demek değildir.

Evet, şimdi baba İbrahim ve oğlu İsmail'den bahsedeceğiz; Hazreti İbrahim aleyhisselam ve Hazreti İsmail aleyhisselam'dan! Saffat Sûresi 103. ayet ve devamı o olayla ve anlamamız gereken konuyla ilgilidir:

103: “**İkisi de teslim olup O’nu alını şakağı üzerine yıkınca**”,

104: “**Biz O’na “Ya İbrahim” diye nida ettik**”,

105: “**Gerçekten rüyanı tasdik ettin. Doğrusu biz muhsinleri böyle cezalandırırız**”.

106: “**Muhakkak ki bu apaçık bir beladır; idrak ettirici bir tecrübedir**”.

107: “**O’na Sema’dan Zibh-i Aziym; büyük**

kurbanlık **fidye**; bedel **verdik**”.

108: “**Ahriyn içinde Onun üzerine** ona alamet olan bir bakışla anış, yâd ediş **biraktık**.” **Ahriyn**; *sonrakiler*, *Vahdet Ehli* demektir. Örneğin zamanımızda bizler.

109: “**Selâm olsun İbrahim’e**.” Allah bir Kul’una, ayette ismini anarak; “**Selâm olsun İbrahim’e**” diyor! Hazreti İbrahim’e Allah’ın bu muhabbetini sağlayan şeyi anlatmaya çalıştık burada. Bakın, Kur’an bize **imani, ikani** şimdi de **teslimiyeti** anlatıyor. Öyle bir teslimiyet ki çok önemli! Şimdi burda, bir insanı Hakk yolda çok hızlı ilerletebilecek bir noktayı, popüler tabirle “bir sırrı” konuşacağız.

Sır nedir? Normal hayatta **sır**, insanların bilmediğini bilmektir. Birisi onu biliyor, siz de gider sorar onu öğrenirsiniz. Ama Dinimiz’de sır o değildir. “**Şu sırdır**” denirse onun manası şudur: *Onun bilgisi sende var, sen onun üstünü sırlamış, örtmüşsün. Onu açarsan öğrenirsin!* Bazı insanlar veya öğrendiğiniz bilgiler sizdeki o bilginin sırrını, üstünü açar, açmaya vesile olur. Ancak aradığınız sizdedir. Burda paylaşacağımız sır da öyle, sizdedir o, ama üstü örtülüdür. Esfele Safiliyn yapı var ya, o onun üstünü öyle bir örtmüştür ki! İşte onu açacaksınız, o zaman sır kalmaz. Sırrı, yani üstündeki örtüyü çeker kaldırırsanız bilgi ortaya çıkar.

Daha önce *Tanrı İlmi* kitapçığında kurbanı, kurban işini açmıştık. Orada Hazreti İbrahim aleyhisselamın teslimiyetini anlatırken verdiğimiz örneği burada yine verelim. Ama burada konumuz gereği için imanla ilgili kısma baktığımız için, sanki yarımış gibi gelebilir, gelmesin. Çünkü daha önce onları geniş olarak paylaşmıştık.

Hazreti İbrahim aleyhisselamın döneminde enteresan bir alışkanlık var; **insan kurban etmek!** Maalesef günümüzde de böyle! İnsan kurban etmek doğal ve normal hayatta! Herhangi bir şey için, herhangi bir evrensel olay için insan kurban etmek yaygın! Dört yüz, dört yüz elli yıl öncesine, yani günümüze yakın

sayılabilecek bir zamana ait bir kaynakta, Meksika’da bir tapınak açılışında, yanlış hatırlamıyorsam, yirmi bin insan kurban ediliyor. Yani hala insan kurbanı var! Ama geçmişte bu hem çok daha yaygın, hem çok daha önemli! Hazreti İbrahim aleyhisselamın; **“çocuğum olursa sana kurban ederim”** demesi bu yüzden o kadar normal. O günün yaşantısı içerisinde o iş çok doğal ve normal. Ama sonra yapamıyor? Ancak yavrusu **“baba emrolunduğunu yap, ben hazırım”** dediğinde öyle bir teslimiyet yaşıyor ki! İşte o teslimiyetle ileriye ait hiçbir üzüntü olmaksızın, hiçbir tasası olmaksızın, öyle bir şeyin söz konusu bile olmadığı bir halde, ikisi de çok mutmain bir şekilde teslimler!

Ayetten öğreniyoruz, ayet diyor ki; **“alınını taşa koyupta bıçağı uzattığında O’na seslendik: Ya İbrahim, tamam rüyanı doğruladın dedik ve o teslimiyetinin fidyesini verdik”**. Lütfen dikkat ediniz, **“hediye ettik”** demiyor, **“armağan ettik”** demiyor. Bir yerlerde rastlamayacağınız **önemli bir şey** bu; **“fidyesini verdik!”**. Allah o teslimiyeti satın alıyor, fidyesini ödüyor, Hazreti İbrahim’in teslimiyetini ödüyor, ona bedel veriyor. Onun o işine, o teslimiyetine **fidye** veriyor, **bedel** veriyor.

Buradan çıkaracağımız ders ne, bizde üstü örtülü olan şey, sır ne? Şimdi onu açalım.

Beklenen şey; fide teslimiyetten sonra! Ancak **teslim** olduktan, yani **ihbattan** sonra! İkisi de **ihbat** etti, **teslim** oldu, **boynunu büktü** ve Allah onların o hallerini satın aldı, bedelini verdi. Ayetlerde diyor ki, **“daha sonra gelecekler için bu davranış hayrla anılsın diye bu olayı da bıraktık, hatırlattık”**. Yani hem Hazreti İbrahim’i bu olayların içerisinde hayrla anın, hem de apaçık bir bela, yani idrak ettirici bir tecrübe var burada, onu da edinin! Yalnızca, size bir kıssa duyusunuz diye anlatmış değiliz, burada sizin için bir bela var, idrak etmeniz gereken bir tecrübe var, onu çıkarın! Olayı da hayrla anın! **Bu olayı hayrla anın!** Bir işi **hayrla anmanın en güzel şekli** nedir biliyor

musunuz? O olayı yalnızca söylemek değil yaşatmaktır! Normal dünya hayatında birisini anmak istediklerinde ne yapıyorlar? Onu eserleriyle gündeme getiriyorlar, yani onu yaşatıyorlar. Daha çok yaşatmak için onun adına eserler yapıyorlar. Demek ki, yalnızca söz değil, önemli olan yaşatmak! Dolayısıyla **“İbrahim’i hayrla anın”** demek, **bu bilgiyi yaşatın** demektir. **“Sizdeki Hazreti İbrahim olayına bakın, bu işi yaşatın, ben satın alayım, fidyesini ödeyeyim”** demektir. Bu olayı bir ayetle daha pekiştirip, kısa bir yorumunu yapacağız.

Bu ayet Uhud Savaşı sırasında gerçekleşen bir olayla ilgilidir; Al-u İmran Sûresi 154. Ayetin daha kolay ve daha iyi anlaşılması için önce ayetle ilgili bilgiyi verelim. Uhud Savaşı sırasında bakıyorlar ki, düşmanın sayısı inananlardan kat kat fazla, çok fazla. Silahları da öyle! Ve o savaş bugünkü gibi “dügme”lerle olmuyor. Düğmelerle olan savaşta sayı çok önemli olmayabilir. Bu savaş kılıçla, mızrakla, yüz yüze! Dolayısıyla; kılıç sayısı, mızrak sayısı, insan sayısı, at sayısı çok önemli; çünkü savaş bunların üzerine bina edilmiş. Böyleyken, karşıya bakıyorlar ki müthiş kalabalık ve silah da çok. Bu tablo karşısında inananlar **temelde** ikiye ayrılıyor. Bir grup; **“bu savaş başlamadan önce bizim görüşümüz sorulmadı ki! Sorulsaydı gelmezdik. Burada boşu boşuna ölmezdik! Şimdi boşuna öleceğiz, bu savaşın bizi ilgilendiren bir yanı yok”** diyor. Bunu diyenler müslümanların içerisinde! Bir kısmı da az önce bahsettiğimiz Hazreti İbrahim olayındaki gibi boyun bükmüş, teslim olmuş; **“emir veren Allah”** çünkü! Buradaki çok önemli şey; **Allah’ın emrine teslim olmak, bir beşere değil!** Burada **Rasulullah’a teslim olmak Allah’a teslim olmaktır**. Çünkü Allah’ın emrini duyuruyor size. Bu sebeple de onlar teslim olmuşlar. Ve savaş başlıyor, başlar başlamaz münafıklar kaçıyor. Ama bakınız; Allah savaşın tam ortasında onları uyutuyor. **Allah’a teslim olanlar kalabalıktan korkup da savaşta psikolojik bir mağlubiyet yaşamazlar** diye Uhud Günü savaşta

uyuyorlar. Hatta bunlardan birisi Ebu Talha radiyallahu anh. Düşünebiliyor musunuz; bir iş, bir olay yaşıyorlar, dönüyorlar ki Allah o olayı anlatıyor, ayet onları anlatıyor! Onların içlerinden **Aliymün Bi-Zatis'sudur** sonucu geçen cümlelere, bu ayetlere muhatap bir grubu düşünün! Böyle bir hal! Şimdi bunun imanı nasıl olur, bunun ameli nasıldır... Evet, Ebu Talha radiyallahu anh Ayeti dinledikten sonra diyor ki; **“Uhud Günü uyudum, kılıcım düştü. Aldım. Yine uyudum, kılıcım düştü aldım. Yine uyudum, kılıcım düştü aldım”** ve böyle savaşıyorlar, savaş oluyor, devam ediyor aslında. O teslim olanların teslimiyetlerini Allah fidyelendiriyor! İşte onu anlatan bir ayet:

Al'u İmran Sûresi 154: **“Sonra o gamın ardından üzerinize bir emene bir güven, sizden bir taifeyi bürüyen bir uyuklama inzal etti. Bir taife de münafıklar gerçekten kendi nefslerinin kaygısına düşmüştü. Allah'a hak olmayan bir şekilde cahiliye zannı gibi bir zanla yaklaşıyorlardı. “Bu emirden bize bir şey var mı, bize ne?” diyorlardı. De ki; “EMR, bütünüyle Allah'ındır”. Onlar sana açmadıklarını kendi nefslerinde gizliyorlar. “Şu emr'den bize de bir şey olsaydı burada öldürülmezdik” derler. De ki; evlerinizde kalsaydınız da üzerlerine öldürülme yazılmış olanlar, elbette yine devrilip yatacakları yere gideceklerdir. Bu, Allah sadrlarınızdakini denesin ve kalblerinizin içinde olanı arındırıp temizlesin diyerdir. Allah Aliymün Bi-Zatis'sudur'dur”**.

Biraz önceki açıklamamızın devamı olarak söyleyelim, bu ayetten anladığımız bir şey daha var ki; **“bu olay, Allah sadrlarınızdakini denesin; sizin sadrınızdan geçen duyguyu, fikri, fiili denesin diye!”**. Burada olduğu gibi birçok ayette de **“denesin ve denemek”** geçer, lütfen bu ifadeye de dikkat edelim. *Deneme* ve *imtihanı* “Allah deneyip de görecek” gibi yorumladığınız zaman, İhlâs Sûresi'ne tamamen aykırı bir mana çıkarırsınız. Öyle değil! **“Sadrlarınızdakini denesin”** demek; o denediği zaman **siz öğrenin** demektir! Onu o

sadrın sahibi öğrenir, bilir. Sonra da; ya burada anlatılan münafıklar gibi sadrında oluşan duyguya sahip çıkar, döner gider veya inananların yaptığı gibi o duyguyla mücadele edip; **“ben Rasulullah'a uyacağım”** der ve bu bilgiyi kalbine kalbeder, beyne de o emr verilir, savaşta uyusa bile gider savaşır! Böylece bu denemenin sonucunu yaşar! Kul onun sonucunu yaşar. Zaten o iş kul öğrensin diyerdir. Peki, sonuç?

Bakın **sadrlardakini bilmek** esfele safiliynle ilgili! Bu olay ise tesbit edilen bilgiyi, yani kalblerinizin içinde olanı; yani tesbit edilmiş ama sizi yanıltan bilgileri, yani kalbi yanıltan, kalbi esir alan bilgileri arındırıp **“temizlesin”** diyerdir. **Temizleyin** diye değil! Allah sizin bu davranışınızdan sonra kalbinizi temizler. Siz teslim olduğunuzda Allah temizler, ayetten öyle anlıyoruz; **“Allah sadrlarınızdakini denesin ve kalblerinizin içinde olanı arındırıp temizlesin diyerdir. Allah Aliymün Bi-Zatis'sudur'dur”**.

“Aliymün Bi-Zatis'sudur” ne demektir, **Aliymün Bi-Zatis'sudur'u** nasıl anlamalıyız?” bunu ilerleyen sayfalarda göreceğiz.

İbrahim aleyhisselamın teslimiyetini tefekkür edebilelim diye hayatın içinden bir örnek, insanlardan bir örnek gördük; savaştaki örneği gördük! İbrahim aleyhisselamın teslimiyetini tefekkür eder hayatınızda incelerseniz, gün içinde benzer o kadar çok olayla karşılaştığınızı görürsünüz ki! Ve onları iyi gözler, buradaki ayetlerin ışığı altında teslimiyeti yaşarsanız, Allah'ı tanıma yolunda, Allah'ı idrak yolunda çok hızlı ilerleme kaydedersiniz. Ve o bir kere başladığı zaman artık birbirini tetikleyen bir şekilde gider; **gözmek, fark etmek, yaşamak!**

Şimdi Saffat Sûresi 110. Ayeti hatırlamanın tam zamanı; **“muhsinleri böyle cezalandırırız!”**. İşte muhsinlerin karşılığı budur, onlara böyle yaparız işte! Siz bu teslimiyeti yaşadığınızda, bu ikramları hayatınızda tek tek bulacaksınız! Hatta zorlayın, **“bu olay teslimiyetle ilgili olabilir, bu da teslimiyetle ilgili olabilir”** diye zorlayın! Birisi

dinlediğinde “burada teslimiyet ne gezer!” dese bile siz ona bakmayın, zorlayın, yanılmazsınız! Zorlayın ve “*bu teslimiyettir*” deyin. O işin, o olayın teslimiyetle ilişkisini bulmak için zorlayın, bulun ve uygulayın. Bunu yapmak için de büyük olaylar beklemeyin!

Siz bu teslimiyeti yaşadığınızda ne olur? Sırayla; **huşu** gelişir, huşu **İhlâs**ı getirir, İhlâs da **İhsan**. Bakın şimdi **huşu**yu tahayyül edelim. Hazreti İbrahim ve İsmail Arafat’ın devamında, taşta. Hazreti İbrahim “kararı tam” verdi; dönüşü yok, bıçağını uzattı. Hazreti İsmail “kararı tam” verdi; dönüşü yok, boynunu uzattı. “**Bu iş**” onlar için bittir! Ve onun peşine **fidye** geldi ve bu nidayı duydular. Şimdi onların **beden dillerini** bir tahayyül edin; Allah’a karşı nasıl bir hale girdiler? Yaradan’larına karşı nasıl oldular? Elleri ayakları ne hale geldi? Bedenleri, kalbleri nasıl oldu? Vücutları nasıl titredi? İşte **huşu**! Bu teslimiyet olursa, normal hayatınızda bunu hep yaşarsınız! *Huşu İhlâsı getirir, fuadın görmesi netleşir o da İhsanı getirir*; işte o zaman Saffat Sûresi 110. Ayetin muhatabı olursunuz: “*İhsan sahiplerini, yani muhsinleri böyle cezalandırırız*”.

Bu ayete muhatap olduğunuz zaman İhlâs Hayat Döngüsüne girersiniz ve o döngü çalışır. Ve döner, döner, döner... Ne zamana kadar? “*Sen razı olana kadar*” döner! Sonra? “*Allah senden razı oluverir*” inşaAllah. Hani *nefs-i raziye, nefis-i marziye* denir ya, işte o oluverir inşaAllah.

Bu hal Fecr Sûresi 27, 28, 29, 30. ayetlerde geçer: “**Ey o nefis-i mutmainne; Radiye olarak, Mardiye olarak Rabbine rucu et; Kullarımın evliya zümresi içine dâhil ol; Cennetim’e dâhil ol.**” Öyle olur inşaAllah. Âmin.

Günlük yaşantı içerisinde, konuyla yakın ilişkili ve idrakımızı çok olumlu etkileyecek, ama **fırsatını kaçırdığımız** halleri inceleyelim şimdi de. Bu halleri açıklayıp ayetlerle anlamaya çalışacağız, sonra da Lüb’e giriş yapacağız.

Yaşantıdaki çok önemli hallerden, önemli

olaylardan birisi **Ezan’ı dinlemek**! Bunun size getireceğini tahayyül bile edemezsiniz! Bunu yapmadığınızda kaçırdığınızı da tahayyül bile edemezsiniz! Ezan’ı dinlemek, duyabileceğimiz sesle onu tekrar etmek, bitiminde Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem’in önerdiği salâvatı okumak önemli bir olaydır. Günlük yaşantı içerisinde çok önemli bir olaydır ki; Ezan’ı dinlemek “**Büyük Haber**”i dinlemek demektir, yani “**Nebe-ün Aziym**”i dinlemek demektir.

Bakın Sâd Sûresi 65, 66, 67 ve 68. ayetler: “**De ki; ben ancak bir uyarıcıyım. İlahlık iddiaları geçersizdir! Ancak; Vahidül Kahhar olan Allah vardır! Semavat’ın Arz’ın, ikisi arasında olanların Aziyül Gaffar olan Rabbidir. De ki; HU gerçeği “Aziym bir haber”dir. Siz ise O’ndan yüz çeviriyorsunuz.**”

Yüz çevirenlerden olmamak, **duymazdan gelenlerden** olmamak, ezan okunduğu halde sanki **ezan okunmuyormuş gibi olanlardan** olmamak gerekir. Öyle bir meşgul ki... Hele de **duymak istemeyenlerden** olmamak gerekir. Bu saydıklarım hepsi normal yaşantıda, yaşadığımız toplumun içerisinde var.

Siz bu Aziym Haberden yüz çeviriyorsunuz. Aziym haberden kim yüz çevirir? Elbette “A” takdimi! O zaman ayetteki “**siz**”i bizdeki **esfele safiliyn yapı** olarak alırsak Sâd Sûresi 65. ayetin muhatabı doğrudan biziz! Sizin o yapınız, bu haberden doğrudan yüz çevirir, siz farkında değilsiniz! Bir yanda **Ezan** okunur, ama sen başka şeylerle meşgulsün! Kaybedersin! Evet, kaybeden, fırsatı kaçıran ve yüz çevirenlerdensin, o sınıfa giriyorsun! Bu ayete göre; *Ezan’ı umursamayarak ondan yüz çeviriyorsun!*

Bakın “dinlemek” de yetmiyor! Sahih hadis diyor ki; **tekrar da edeceksin!** Büyük Haber’i tekrar edeceksin! Eğer Ezan’ı takip ediyorsan; ki **onu takip eden** olmak lazım! “Demek okunmuş haa, farkında değilim” kapsamında olmamalısın! Herşeyin farkındasın, hepsini takip ediyorsun! “*Kim geldi, kim gitti, kim aradı, o program şu*

saatte mi...” bak, takip etmeyi biliyorsun ama Ezan’ı takip etmiyorsun! Kaybedersin! Kendin bilirsin, ama kaybedersin! *Dinleyen kazanıyor, tekrar eden kazanıyor!* Çünkü o cümlelerin her biri “**Rasulullah’ın Tebliğ’**”dir, hem de o an! O an tebliğidir ve bu ayet gereği **Aziym bir haberdir**. *Büyük bir haber* veriliyor, “**HU Allah**” gerçeği duyuruluyor; La ilahe illallah Kelime-i Tevhid’i ilan ediliyor. Ve bu ilan kesintisiz! Sürekli bu haber var dünyada, sürekli! Ve sen bundan yüz çeviriyorsun! Ayet “**siz ise, O’ndan yüz çeviriyorsunuz**” diyor. Hangi sınıfa giriyorsun dikkat et!

Devam edelim, Zümer Sûresi 45. Ayet: “**Allah, teklifi itibarıyla zikir edildiğinde ahirete iman etmeyen kimselerin kalbleri hoşlanmaz! O’nun dûnundakiler anıldığındaysa hemen müjdelenmiş gibicesine yüzleri güler**”. Bakın, “**Allahın teklifi itibarıyla zikir edilmesi**” yine **Tam Davet**’te var; Allah teklifiyle duyuruluyor! Aziym Haber’in içinde bu var! Ve bu davetten, duyurudan ahirete iman etmeyenlerin kalbleri hoşlanmaz. Yani ayet kendinizi test edin diyor: *Ahirete iman ediyor musun, etmiyor musun; bunu Ezan’a hürmetinden anlayabilirsin!* Demek ki yeterince inanmıyorsun! Dünyada, dünya hayatı için inandığın her bir şeyi düşün, cehennemin varlığına onlar kadar inanmıyorsun ki; korkun yok!

Kendimizi test etmeye devam edelim: Oysa “**O’nun dûnundakiler anıldıysa**”: Yani “*sanki O’nun dışında bir şey varmış gibi*” kabul edip sonra da *O’nun dışında bir şeymiş, O’nun dışında varmış* gibi düşündüğün bu varlıkları lanse etmek, anmak! Onlar anıldığında yüzünüz gülüyor, seviniyor ve müjdelenmiş gibi dönüp birbirinize bakıyorsunuz! Bu bir *ünlü* olabilir, senin herhangi bir *sevdiğin* olabilir; Test et bakalım? Birisi anıldığında “*aa şu anıldı, şöyle oldu*” diyorsun ya, test et! Belki de anılmasından hoşlandığın o kişi, senin kutsal kabul ettiğin şeylere küfreden birisi, hiç inancı olmayan birisi, ters çalışan birisi! Ama sen, onu görmekten, onun anılmasını duymaktan haz duyuyorsun,

seviniyorsun, ama Ezan okunduğu zaman hiç dikkat etmiyorsun! Oysa Kur’an diyor ki; “**bu azim bir haberdir, anlayabilirsiniz**”. Ölçü ayetler olunca “nereye düştüğünü” test etmek, anlamak, bakın ne kadar kolay oluyor!

Ne yapmalıyız peki? *Ezan’ı, Tam Davet’i duyunca telaşınızı gösterin, onu duyduğunuzu belirten bir hareket yapın mutlaka*. Onu duyduğunuza dair bir telaş, bir hareket olsun hayatınızda; yatıyorsanız kalkın, oturmuşsanız yatın; fark etmez! Ezan yüzünden pozisyon değiştirin, farklı bir şey yapın! Telaşınız, gayretiniz bedeninizden bir belli olsun, bedeniniz **Ezan’ın yönetimine** girsin. Ezan dinleyerek *nefsin şerrinin yönetiminden çıkarın* onu! O Ezan’ın sesinden korksun! Onu korkutun! Nasıl korkutursunuz onu? Ezan’ı duyduğunuz zaman telaşa sokarak, telaşlanarak! Telaşlandırın, mutlaka farklı bir harekete sokun.

Hatta öyle olsun ki, siz Ezan’ı tesadüfen duymayın! Onun zamanını kollayın; dikkat edin, hesaplayın, bekleyin! Bu gayretler, bu telaşlar sonunda siz, Ezan vakti olmadığı halde sanki Ezan okunuyormuş gibi sesler duyarsınız da “*acaba Ezan okunuyor da ben kaçırdım mı?*” dersiniz. Ezan okunmuyor ama siz bir anda Ezan okunuyor sanarsınız. Dışarıdaki herhangi bir sesi; bir araba sesini, bir bağırmaı bile Ezan sanabilirsiniz. Neden? Artık kalbiniz o telaşa, onunla ilgili telaşa, herşeyi onunla ilişkilendiriyor, elhamdülillah...

Ha, bir Ezan okunuyor sanarsınız, böyle sandığınız gibi bazen gerçekten duyarsınız da! Çünkü Ezan dünyada devamlı okunuyor... Yeter ki siz o telaşa girin!

Ezan’ı bu şekilde hürmetle dinlediniz. Ama bu bir davet, bu **Tam Davet!** Elbette sonra da bu **Tam Davet’e icabet!** Tam Davet *Tanrı İlmî* kitapçığında detaylı olarak var, oraya bakarsınız inşaAllah. Salâvattaki *Makamı Mahmud’u* sonra konuşuruz diye kısaca geçmiştik. Demek ki; Ezan hem *Büyük Haber*, hem de *Tam Davet*, öyleyse **Tam Davete icabet** çok önemli!

İnsanlar “*davete icabetin sünnet*” olduğunu hiç olmadık yerlerde söyler. Din’le hiç ilişkisi olmayan bir yere davet edilmişsinizdir, gitmek istemezsiniz, gitmeyeceksinizdir! Siz bir bahane ararsınız, onlar da inancınızı bildiklerinden sizi oradan yakalamaya çalışıp; “*davete icabet sünnettir kardeşim, niye uymuyorsun?*” derler. Oysa hakikat onların dediği gibi değil! **Yanlış davete icabet olmaz! Davet Ezan’dır, Ezan’a icabet edeceksin, o farz!** Ezan’la ilgili konulara davet varsa işte sünnet odur, oraya icabet sünnettir! Onunla ilgili bir toplantı olur, bu toplantı gibi bir şey olur icabet edersiniz. *Yalnızca burası demiyorum, bunun benzerleri neredeyse nasılsa hepsi birer davettir. Ama “yanlış yerler” bu davetin kapsamına girmez. Oralara katılmaları için “icabet sünnettir” diye insanları sıkıştırmak ta yanlış olur.*

Davete icabet ettiniz, peki şimdi? Elbette şimdi size icabet! Kesin! Şimdi de size icabet! Zaten oraya icabet etmenizin sebebi size icabet! Size icabet olan şey orada sizi bekliyor. Bunu nereden anlıyoruz?

Mu’min Süresi 60. Ayet: **“Rabbiniz dedi ki; bana dua edin size icabet edeyim! Muhakkak ki benim ibadetimden kibirlenenler, dahiriyn olarak; küçülmüş, alçalmış olarak cehenneme gireceklerdir”.** **“İbadetten kibirlenme”** nin ne olduğunu içinde **“mütekebbir”** geçen ayetlerde göreceğiz.

Günlük yaşantı içerisinde bizi, idrakımızı hızlı etkileyecek bir diğer husus salâtlarımızla ilgilidir, salâtlarımızda yapacağımız bir şeydir. Bu açıklamayı *salât ikamesi konusunda* daha önce paylaştıklarımıza, bildiklerimize ekleyelim. Onlara ilave edelim ki, salât ikamesindeki diğer noktalar önemsizmiş gibi anlaşılmasın. Bütün bildiklerimize bir ilave: Tahıyyat’a oturduğunuz zamana özel önem verin! **Tahıyyat’a özel önem!** Elbette salâtın her anının önemini yakalamak lazım! Ama neden Tahıyyat’a özel önem? İkame ettiğiniz salâta dikkatle bakarsanız, salâtın en ihmal edilen yerinin Tahıyyat olduğunu görürsünüz! Unuttuğunuz şeylerin aklınıza geldiği yerin de orası olduğunu

göreceksiniz! “Salâttan sonra şunu yapayım” diye plan yaptığınız yere dikkatle bakın, yine Tahıyyat’dır! Oturduğunuz yerdir, **Ettahıyyatü** okuduğunuz yerdir. Çünkü onu ezberlemiştinizdir, bir çırpıda okursunuz; diliniz okur, ama **kesinlikle** o anda başka şeyle meşgul olursunuz! Genellikle bu böyledir. Neden? Çünkü o kadar önemli bir hal ki Tahıyyat, oradan uzaklaşırsınız. O hali yakalamak için mücadele gerekir. “**Önemli şey**”i yakalamak için hep mücadele gerekir, mücadele edeceksiniz! Çünkü sizin dünyaya gelen yapınız, bu yapı **“önemli şey”**e uygun değil! Ters! Ona terstir, sizi oradan uzaklaştırır. **Önemli şey** için mücadele etmek zorundasınız! İşte **önemli şey**:

“Ettahıyyatü lillahi ves Salavatu vet Tayyibat. EsSelâmü aleyke eyyühen Nebiyyü ve Rahmetullahi ve Beraketühu. EsSelâmü aleyne ve ala ibadillahis salihin. Eşhedü en la ilahe illallaHU ve Eşhedü enne Muhammeden AbduHU ve RasuluHU”.

Salâtle, salâttaki halle ilgili bir noktaya daha kısaca değinelim. Salâtın her halinde dikkat edilmesi gereken şeylerden birisi de **eklemlerin yerinde olmasıdır!** Eklemler kendi yerinde duracak! Kasılıp zorlanıp da onları bir yerlere çekmeyin, aklınıza gelince hemen bırakın. Bütün eklemler yerine! Kasılıp zorlanarak bir pozisyon almak salâttan sıkılmayı, salâttan uzaklaşmayı getirir ve benliğinizi kuvvetlendirir, salâtle benliğinizi ilişkilendirir. Oysa eklemleri yerine koyarsanız *benliğinizi* ve sıkıntılarınızı uzaklaştırırsınız. Buna sebep, eklemler yerinde dursun! Eklemler yerinde durursa, salâttan esfele safiliyn olan yapıyı ve onun salâta müdahil olmasını uzaklaştırmış olursunuz.

Ettahıyyatü’de de bu böyle; oturduğunuzda eklemlerinizin yerine gelmesine dikkat edin, hepsi yerinde dursun. Otururken eklemleri başka yerlere çekmeyin. Belinizin, omurunuzun “S” pozisyonuna, düzgün durmasına dikkat edin. Ve; kıpırdamadan durmaya mümkün olduğunca özen gösterin! Mümkün olduğunca **kıpırdamadan durmaya çalışmak** önemlidir!

Bunlara dikkat ediyorsanız, bir de şuna çalışın: Tahıyyat'tan önceki son secdede “*şimdi Tahıyyat'a gideceğim, Tahıyyat okuyacağım*” diye kendinizi Tahıyyat'a alıştırın. Aksi halde kendinizi bir anda **Salli Bârik**de bulursunuz. Bakarsınız ki, *Salli Bârik* okuyorsunuz, hatta o da bitmiş. Fatıha'nın bittiğini “**âmin**”e gelince fark ediyorsunuz ya, işte bu da onun gibi olur!

Tahıyyat'ı bu şekilde okuyabilmek için, bir kere önce bunun antrenmanını yapmak lazım. Yazıp elinize alın ve bunun **bir karşılıklı konuşma** olduğunu bilerek antrenman yapın. Bunu salât anına bırakmayın, bir sporcu gibi antrenmanınızı müsabakaya çıkmadan önce yapın. Çünkü salâta Tahıyyat saniyelik bir iş; yaptın yaptın, yapamadin geçiyor! Bu nedenle salât dışında antrenmanını yapın, inşaAllah.

Tahıyyat'ta dört bölüm var. “**Ettahıyyatü lillahi ves Salavatu vet Tayyibat**” ilk kısım. Biliniz ki, salâta ne yaptıysanız bunu söylemek için yapıyorsunuz, onun için bu anı kaçırmayın! Tüm yaptıklarınızı, zaten bunu söylemek için yaptınız, Allah'a seslenmek için yaptınız, burada doğrudan Rabbinize seslenmek için yaptınız. Daha önce yaptıklarınızı düzgün yapıyorsunuz, onların yerli yerinde olması, Tahıyyat'ın gerçek yapılabilmesi içindi!

Benzetmelerin bunun yanında çok basit kaldığını biliyorum, yine de günlük yaşantıdan aklıma gelen bazı benzetmeler yapayım. Lütfen, anladıktan sonra onları zihnimizden silelim.

Acil paraya ihtiyacınız var, bankamatiğe gidip para çekeceksiniz. Nedir? Oraya gitmenin bir usulü var; ayakkabını giyeceksin, evden çıkacaksın, bankamatiğe gideceksin, sonra da dönüp eve geleceksin. Gittin geldin, evdekiler sordu; *parayı getirdin mi?* “Gittim ama parayı çekmedim!” der misiniz, öyle bir şey olur mu? Peki, **Tahıyyat** farklı mı, o da öyle bir şey işte! Benzetirsek; “*tüm gerekleri yaptım ama Rabbimle karşılaşmadım*” demiş olursun. Oysa sen salâta bütün işleri “**o konuşma**” için yapıyorsun. Hatta Tahıyyat'ta bunu yapa yapa öyle alışacaksın ki, hayatta da hep Tahıyyat

okuyacaksın! Normal hayatta, kalbin görmeye başladığında, fuad çalıştığında Rabbinle o kadar karşılaşacaksın ki, hep Tahıyyat oku, cevap alacaksın. Normalde arkadaşını görünce selamlaşıyorsun. Peki, hayatta da Allah'ı gördün niye selamlaşmıyorsun? Tahıyyat'la sana bunu öğretiyor!

“B” İmanı”nda olup olmadığı, bu işi bilip bilmediğin önemli değil, dikkat ediniz; salâta başladın mı, senin en alt pozisyonun nefs-i mutmainedir. Hazır bunu yakalamışken, eğer hayatını nefs-i mutmainede geçirmek ve orada bitirmek istiyorsan, salâttan hiç çıkma, öyle dur! Çünkü salâta **nefs-i mutmainedesin**. Daha sen salâta başlarken sana o elbiseyi giydirdiler! Çünkü başka türlü salât ikame edemezsin, mümkün değil! Salât için Allah; “**siz ne haşmetli bir işle meşgul olduğunuzun farkında değil misiniz?**” diyor. Salâta öyle haşmetli bir işle meşgulsünüz! Ama: Dünyadaki **en uyduruk** işiniz o! Lütfen en itinalı işinizden başlayarak bir liste yapın, salât ikame ediyorsanız en alta onu yazacaksınız! Salât ikame ederim; yani onu da araya sıkıştırırım! Oysa *işleri salâtın arasına sıkıştıracaksınız!* Ama siz *salâtı işlerin arasına sıkıştırıyorsunuz*, olmaz! İşleyiş şöyle; **ne kadar önem verirseniz, o kadar önem bulursunuz.**

Demek; Tahıyyat'ta bir **karşılıklı konuşma** var, önce bunu fark ederek salâtı yerine getirmek lazım. Oturdunuz, Rabbinizi karşıda bilin ve karşıya söyleyin! Eğer siz “B” imandaysanız, korkmayın şirk olmaz, ötede beride olmaz! Ama kişi “B” imanda değilse, “Amentü Billahi” kapsamında imanını deklare etmemişse, onun ne olduğunu bilmiyorsa, imanı böyle değilse; *o zaman o kişinin Allah için bir yere bakması şirktir*. Eğer kişi “B” imanda ise, salât ikame ederken Allah'ın önünde eğildiğini de, ona baktığını da düşünebilir, dokunduğunu da düşünebilir; hiç birisi şirk olmaz! Neden? Kim şirk yapacak? Sen yoksun ki! Şirk olması için senin **var olman** lazım! Sen “B” imanla kendini yok ettin, şirki kim yapacak; **herşey O'nda!** Onun için dokunabilirsin de bakabilirsin de! Zira dokunduğun zaman dokunan da O,

dokunduğun da O; ne fark eder ki!

Bir de Tahıyyat'ta önünüze bakarsınız ya, işte Tahıyyat'ta bu avantajdan da yararlanarak, gerekirse önünüze baktığınız yerde Kalbinizle görmeye çalışın. Fuadı zorlayın ve görmeye çalışın. Çünkü **İhsan Makamı** öyle olur, İhsan Makamı'nı; **Allah'ı görüyormuş gibi** ibadet etmeyi öyle açarsınız! Göremiyorsan bile, bunu yapamıyorsan bile O'nun seni gördüğünü bilerek yap, bu bir makam! Dolayısıyla Tahıyyat'ta sen kalbini, fuadını zorla ve görüyormuş gibi seslen; **Ettahıyyatü lillahi ves Salavatu vet Tayyibat** de! Konunun heyecanı yüzünden meali uzatırım diye korkuyorum, siz antrenmanını yaparken mealine bakınız lütfen. Antrenman yaparken iki cümle arasına biraz zaman verebilirsiniz, ama salâta ikinci cümleye geçerken beklemeyin. İki cümle arasında kendi söylemenizle üç "Sübhanallah" deme süresini geçecek boşluk bırakmamak lazım. Ve ikinci cümleyi okurken **dinleme moduna** geçin; **"EsSelâmü aleyke Eyyühen Nebıyyü ve Rahmetullahi ve Beraketühu"**yu dinleyin. Söyleyin ama dinleyin! Bunun detayını inşaAllah paylaşırız. O detayı gördüğünüzde bunu çok kolay ve rahat uygularsınız inşaAllah. Ama şimdi zorlayın, tefekkürle zorlayın! Neden "dinleyin" diyoruz? Çünkü o cevap sizin dilinizden ama sizden değil. Bu yüzden onu **dinleme modu**yla söyleyin. O cevap size **Esas Mirac**tan hediye! O hitap, sizde O'nun sünnetine uymayı hedef edinmiş kişiye hediyedir, ondaki *Nübüvvet boyutuna, Nübüvvet uygulamalarına* Esas Mirac'tan hediyedir. O hitap; *"ey Rasulümün sünnetini O'nun açıkladığı Nübüvvet'i kendinde, bedeninde açan Kul'um"* diyen bir sesleniştir! Anlatabiliyor muyum? Efendimize seslenişi **Ey Nebî**dir, ama o hitap sana gelince; **ey Nebî'nin söylediklerini vücudunda fiilleştiren, fiile çeviren** demektir. Bu durumda sen Nebî'nin Nübüvvetinin uygulayıcısı oldun, sendeki **Nübüvvet Boyutu**'nu fiillendirdin! O Nebî, sen de Onun Nübüvvetini uygulayan oldun. Bu yüzden, hitap senin nübüvvet boyutuna; amel boyutuna!

Risalet boyutuna değil! Neden? Çünkü sen zaten işe başlarken o risaletle, o imanla başladın! O olmadan zaten olmuyor ki! Risalete uydun, şimdi de **"salih kişi"** olman için Yaradan'ın senin amel boyutuna **Selam** ediyor. Bu kısımdaki prensip: **"Salât ikame ediniz ki; Allah, sizin ağzınızla size selam etsin"** şeklindedir. Esmâ'ül Hüsna'da Selam'ı biliyorsunuz, bu Selam'la siz **salihler zümresine** girersiniz.

Evet **dinleme modundan** sonra üçüncü cümleyle birlikte **cevap moduna** geç! Bunu iyi tefekkür ettiğin zaman, **"Ettahıyyatü lillahi ves Salavatu vet Tayyibat"** derkenki heyecanın, söyleyişin ve sesin bu cevap moduyla birlikte düşer, yani sen cevap verirken sesin değişir. Bunu fark edeceksin ve boyun bükmüş bir sesle; **"EsSelâmü aleyna ve ala ibadillahis salihin"** diyeceksin; **ihbat** edeceksin; boyun büküğünü göreceksin. Bunu da böyle söyledin ya; artık kendini koroya dâhil et! Çünkü; **"siz bilemezsiniz; Sema'da ve Arz'da ne varsa Allah'ı tesbih etmektedir"** anlamında ayetler var ve Hadiyd Sûresinin ilk ayeti bunlardan birisi.

Hadiyd Sûresi 1. Ayet: **"Semavat'ta ve Arz'da olan herşey Allah'ı tesbih etmiştir. O Aziyz-ül Hakiym'dir"**. Bu yüzden, var olan sürekli tesbihata dâhil ol, o koroya gir, o koroya kendini sok! Ve o koroyla birlikte, tüm evrenle beraber; **Eşhedü en la ilahe illallaHU ve Eşhedü enne Muhammeden AbduHU ve RasuluHU** de! Salâta bunu uygulamaya çalış inşaAllah. Çünkü sen bunu uygularken artık "uygulayıcı" bir nefis-i mutmainnedesin.

Sonra ne yapıyorsun? Şimdi de duaların, taleplerin başlıyor. Mü'min Sûresi 60; **"sana icabet edilecek"** dedi, şimdi dualara geçiyorsun; *Salli Bârik* ve ne tür duaların varsa yapabilirsin. Efendimiz buyuruyor ki, **"eğer siz dua etmekte bıkmaz ve usanmazsanız, Allah da size vermekte bıkmaz usanmaz"**. *"Bir an önce selam vereyim"* demez de orayı değerlendirirsen orası senin, başla dua etmeye! Uygun ayet ve hadisleri bul, onlarla dua etmeye

çalış inşaAllah. Çünkü dua etmemiz, istememiz gereken ne varsa, bize hepsi ayet ve hadislerle öğretilmiş elhamdülillah...

Şimdi konumuzla ilgili olarak yine günlük yaşantı içerisindeki bir başka önemli yere geçelim. Önce ilgili bir hadisi not edelim. Hadis, **Buhari** kaynaklı ve **kudsî hadis**. Hz. Ebu Hureyre radiyallahu anh'den rivayet edilmiş: Allah Teâlâ Hazretleri şöyle ferman buyurdu: **"Kim benim veli kuluma düşmanlık ilan ederse ben de ona harp ilan ederim. Kul'unu bana yaklaştıran şeyler arasında en çok hoşuma gideni ona farz kıldığım şeyleri eda etmesidir. Kulum bana nafile ibadetlerle yaklaştırmaya devam eder, sonunda sevgime erer. Onu bir sevdim mi artık ben onun işittiği kulağı, gördüğü gözü, tuttuğu eli, yürüdüğü ayağı, aklettiği kalbi, konuştuğu dili ve sairini olurum. Benden bir şey isteyince onu veririm. Benden sığınma talep etti mi onu himayeme alır, korurum. Ben yapacağım bir şeyde mümin kulumun ruhunu kabzetmede tereddüde düştüğüm kadar hiçbir şeyde tereddüde düşmedim. O ölümü sevmez, ben de onun sevmediği şeyi sevmem"**. Evet, *hadisi kudsî* böyle. Çıkarılacak sonuçlara da hızlıca bakalım:

Üstünde duracağımız esas sonuç **"nafile"** ile ilgili, ama **"veli kuluma düşmanlık edene harp ilan ederim"**deki **"veli"**ye bakıp oraya gelelim. Bunu günlük yaşantıda uygulayabilmek için hadisteki **"vel"**yi iki türlü ele almak lazım; biri **veli**, diğeri **veli gibi**. Eğer kişi **Billahi anlamında imanını** deklare etmiş ve **açıkladığımız nefs-i levvameye** girmiş ve **bu nefs-i levvameyi ısrarla takip** ediyorsa **"veli gibi"** muamele görür. **Veli** değildir ama **veli gibi** muamele görür. Zira **Veli** olmak başka şeydir! Dolayısıyla, **veli** değildir ama **veli gibidir**, Allah ona **veli gibi** muamele yapar. Yani **bu hadisten yararlanır!**

"Veli kuluma düşman olana harp ilan ederim", bu cümle âlimler tarafından genişçe tartışılmış. "Veli kime düşman olur ki? O veliyse zaten kimseye düşman olmaz. O herkese şu

şekilde davranır." gibi kanaatler dile getirilmiş. Ama burada anlatılmak istenenler, *normal hayata ait, kavga, düşmanlık gibi şeyler* değil. Allah buyuruyor ki; **"Veli Kul normal dünya yaşantısı içerisinde, zaten o kadar kimsesiz, o kadar yalnız, o kadar gariban, o kadar arkası olmayan ki, onun arkasında ben varım"**, bu o demektir.

Hadis şöyle devam ediyor; **farzlarla bana yaklaşıyor, nafilelerle onu severim. Allah'a yaklaştırmaya** nasıl bir şeydir, *kulun Allah'a yaklaşması* nedir? **Kul'un Allah'a yakınlığı**; önce Billahi anlamında imanını mutmain kalb ile açıklamaktır, önce bununla başlar. Yani; onun **"var görünüşünü Allah'a eş ve ortak koşturmayan"** yöneliş ve imanı bu yakınlığı başlatır. Nereye kadar gider? **İhsan Makamına** kadar; kalben görme ve buna göre yaşantı noktasına ulaşıncaya kadar! **Kul'un Allah'a yakınlığı** bu deklarasyonla, yani dünya yaşantısında bu imanı açıklamakla başlar ve İhsan Makamı'na kadar devam eder.

Kul'un halktan uzaklığı; yaratılmışlardan, yaratılmışların cazibesinden uzaklığı; kesret içerisinde Tevhid'i yaşayarak kesretin de hiçbir cazibesinin kalmayışı ile kemale ulaşır. **Allah'ın Kul'una yakınlığı**; ona dünyada lutfedeceği irfan, ahirette Rıdvan ve ikisi arasındaki nimet ve ikramlarla anlaşılır. **Allah, ilim ve kudretiyle**, yani ilim ve kudret özelliğiyle **bütün insanlara yakındır. Allah lütfü ve nusretiyle havasa yakındır. Allah ünsiyetiyle veli kullarına yakındır.** Hadiste **"yakınlık"** geçiyor ya, bu da **"yakınlıkla"** ilgili kısa bir bilgi, inşaAllah.

Onun işittiği kulağı, gördüğü gözü, tuttuğu eli olurum. Bunu da öncelikle şöyle anlamak gerekir. Lütfen dikkat edelim, eğer bu cümleyi, anlaşılması gereken *en son manadan* anlarsak hadisin yorumu, açıklaması ve hayatınıza uygulaması çok kolay olmaz! *En son anlaşılması gereken mana* da doğrudur, ama biz nereden başlayacağız? **"Onun işittiği kulağı, gördüğü gözü, tuttuğu eli ve sairini olurum"**u öncelikle şöyle anlamak gerekir:

Kulağı benden başka bir şey işitmez, gözü benden başka bir şey görmez, dili benden başka bir şey söylemez, bu iş buradan başlar. Eğer, “*onun tuttuğu eli, işittiği kulağı, gördüğü gözü ben olurum*”u son manadan anlar ve henüz fiilleri daha oraya ulaşmadığı halde “*kendinden O açılıyor*” diye anlarsa kişi yanlışlara düşer. Kendi beşeri haliyle yaptığı şeyler için; “*Allah benden şöyle yaptı, bende kim var siz biliyor musunuz?*” gibi yanlış yorumlara başlar ve onları da bu hadislerle bağlar. Onun için bu hadisi anlamak, hayatta uygulamak, amele dönüştürmek için başlanacak nokta budur: Eğer kişi farzları uyguluyor ve nafilere de devam ediyorsa onu severim! Sevdiğim zaman da onun işittiği kulağı, gördüğü gözü, söylediği dili olurum” kısmını demek ki nasıl anlıyoruz? “Onun kulağı o zaman benden başka bir şey işitmez, ne işitiyorsa benimdir, yani o ne duyuyorsa Rabbindendir. Gözü benden başka bir şey görmez; ne görüyorsa benden bilir. Dili benden başka bir söz söylemez; dili daima benim öğütlerim, benim zikrimledir; dilinde ben varım” olarak anlıyoruz. Bu iş buradan başlar, sonra ilerler.

Arapçayı incelediğiniz zaman görürsünüz ki, **isim** yapılan işin yerine de kullanılmaktadır. Yani **kulak** “işitme” yerine de kullanılmaktadır. *Onun kulağı olurum*; ifadesi halk arasında *beni işitir* manasına da kullanılmaktadır.

Esası kavrayamadan ve yaşamadan tasavvuf anlatmaya çalışanların, yani yorumlar yaparak tasavvuf anlatanların bu anlatımlarından **yanlış uygulamalar** çıkar ki; birisi şudur: **Allah benden açığa çıkacak!** Bu yanlıştır! Allah kimseden açığa çıkmaz, buna çok dikkat edin! Neden? Çünkü **Allah Samed’dir**, sana ihtiyacı olmaz! **Allah senden açığa çıkacak**; demek ki açığa çıkması için sana ihtiyacı var manasını da içerir ki, o zaman Allah Samed olmaz! Ve demek ki, sen daha önemlisin ki Allah’ı açığa çıkarıyorsun! İnsanlar bu sözü neden sever? Çünkü kendilerini kutsal hale getiriyor; ben öyle önemli bir varlığım ki, Allah benden açığa çıkıyor! **Kibrin**, kibirliliğin

dindar hali! O kadar önemliyim, Allah benden çıkıyor. Yani “*Allah senden değil benden çıkıyor*” der gibi, “*sizin ev şöyle bizim ev böyle*” der gibi de bir mana oluşuyor. Allah kimseden açığa çıkmaz! Bu yüzden, bu **hadisleri yanlış anlayıp, yanlış yorumlayıp, yanlış beklentilere girmek boş iş olur, insanlar ordan bir amel çıkaramaz**. Kişi Allah’ın kendisinden açığa çıktığını hele bu düşünceyle hiç göremez. Bil ki; Allah Samed’dir, sana ihtiyacı yoktur ve bir yerden açığa çıkmaz! Sana da ihtiyacı yoktur ki senden açığa çıksın! Ama senin O’na ihtiyacın var, sen Samed değilsin ve **sen O’nda açığa çıkarsın!** Buna çok dikkat ediniz; **sen O’nun ilminde açığa çıkarsın!** **Açığa çıkan sensin, O değil! O zaten açıkta!** O açıkta olanda **bir zan olarak** açığa çıkan sensin! İşte sen **o zannı** yok etmeye çalış, zaten onu yok etmeye çalışacaksınız! Dilerse...

Evet, zaten açıkta olan dilerse kendinde olan bu zannı, bu suretteki bu zannı dilerse çeker de suret yine kalır. Ama O sende açığa çıkmaz! Sen O’nun ilminde açığa çıkarsın. Zaten açıkta olan o! “**Zahir de, batın da O**” olanda, O’nda sen **zan olarak** açığa çıkarsın. Bu yüzden, dilerse o suretteki zannı çeker de, suret gene kalır...

Peki, “**nafile**”yi nasıl anlayacağız? Nafile aslında halk dilinde, normal konuşmada “**boş**” demektir, “**boşuna**” demektir, “**yapsan da olur yapmasan da**” demektir. Fakat kullandığımız pek çok kelimedede olduğu gibi, **nafile** kelimesi de, “*yapsan da olur yapmasan da*” manasına rağmen başka manalara da sahiptir. Yaptığımız ibadet ve ameller kapsamındaki **nafileyi** gerçek manada görebilmek, anlayabilmek için şu kurala dikkat etmek lazım: **Nafile** dediğimiz zaman aklımıza “*nafile salâtlar ve nafile oruçlar*” gelir. Öyle bakılırsa işin bir kısmına bakmış olursunuz. Oysa bilinmelidir ki; **her fiilin, her düşüncenin, her ibadetin, yani her halin bir farzı bir de nafilisi vardır**. Tanımın içine “**her hal**” girince, salât ve oruç bu hallerden sadece ikisidir. Ama sizin her düşüncenizin, her fiilinizin, sonuçta **her halinizin bir farzı bir de nafilisi**

vardır.

Peki, hallerimizin farzı nedir; **farz nedir?** Bunu tanımlayalım: Her halimiz için öncelikle şart olan şey vehmin zulmetinden çıkmaktır, vehmin zulmetinden kurtulmaktır!

"**Allahu veliyyülleziyne amenü yuhricühüm minez zulumati ilan Nur; Allah inananların velisidir, onları zulmetten alır nura sokar.**" Ayet böyle diyor, o zaman ilk şart bu, demek ki bunun gerçekleşmesi gerekiyor. Vehmin zulmetinden çıkmak, nefsi şerrinden temizlemek gerekiyor. Yani vehmin zulmetini, nefsin şerrini takdim ederken söylediğiniz "A" Takdim Formu "BEN"i fonksiyonsuzlaştırmak, sözde tanrılık iddiasını hem deklarasyon olarak, hem de fiillerde yok etmek gerekiyor ki; bu sizin her türlü halinizin farzıdır. Bu olmazsa olmaz! **Farz** budur; olmazsa olmaz! Bu olmazsa olmaz, zira **ilk farz** budur. Yani bir kişi nefsi-mutmainneye gelinceye kadar, 2. Tefekkür Şemamızda gösterilen **B₀ noktasında** kararlı, istikrarlı, geri dönüşsüz yaşayınca kadar onun ilk farzı, nefsi-levvame sürecindeki ilk farzı, seyri sülûku içerisindeki **ilk farzı budur**: Nefsi şerrinden temizlemek, vehmin zulmetinden çıkmak, "A" Takdim Formu "BEN"i fonksiyonsuzlaştırmak, sözde tanrılık iddiasını hem deklarasyon olarak, hem de fiillerde yok etmek! Bu farzdır, bu olmazsa olmaz!

Sözde tanrılık iddiasını yok etmek çok önemli demiştik. Şimdi bu konulara talib olan için önemli bir şeye vurgu yapalım; **yok olmak** diye bir şey yoktur! Lütfen çok dikkat edin, **yok olmayı** başaramazsınız! Çünkü **yok olmak** diye bir şey yok. Ama **yok etmek** var! **Yok** olamazsın, ama **yok** edersin. Dolayısıyla **yok olmaya** değil **yok etmeye** çalışacaksınız! Bu yoldaki mücadele **yok etme** mücadelesidir. **Yok etme** mücadelesinin sonunda, **kişideki zan** yok olduğu için ona **yok olmak** denir, O mücadelenin sonucuna işaret için, onu anlatmak için **yok olma** denmiştir. Ama sen **yok olma** mücadelesi yaparsan yanlış olur. Mücadele yok etmektir, **yok etmek** içindir. Yok ettikten, yani mücadele bittikten sonraki sonuca **yok olmak** diyebilirsin.

Çünkü **bir zan** yok olmuştur, **bir kişilik** yok olmuştur.

Bu **yok etme mücadelesi** devam ederken günlük yaşantı içerisinde sorgulamalarınızı "ne yaparsam olur?" sorusu ile yaparsanız iyi sonuç vermez. "**Ne yaparsam olur?**" sorgusundan iyi sonuç alamazsınız. "**Ne yaptım da olmadı?**" diyecek ve daima bunun analizini yapacaksınız. Bir sonuca ulaşmak istiyordunuz, ama olmadı, hemen "**ne yaptım da olmadı?**" sorgusuyla analiz yapacaksınız, "**ne yaparsam olur**" değil! Çünkü: **esfele safilin** yapıyla ne yaparsan yap olmaz! Zaten **esfele safiliyn** yapıyla bir şey yapar da sonuç alırsan o senin kibrini kuvvetlendirir! O yapı ona sahip çıkar, onun hicret etmesine izin vermez. Bu yüzden "**ne yaptım da olmadı?**" dersin kendindeki **esfele safiliyn** yapıyı suçlamış olursun. Mesele, nefsin şerrini suçlamak! Nefsin şerrini ne yaparsa bu iş olur? Cevap: Nefsin şerrinin yapacağı hiç bir şeyle olmaz! Çünkü şer ne yaparsa yapsın şer çıkar! Bu yüzden sen; "**ne yaptım da olmadı?**" diyeceksin, önemli olan analiz sorusu budur!

Farzı, yani **şart olanı** anlatıyoruz ya, devam edelim. Kendiniz için farz ve nafileleri anlamaya çalışıyorsunuz diyelim. Kendinize ait tanrısal bir davranış tesbit ettiniz ve tesbit ettiğiniz tanrısal halden, bu mütekebbir halden ve davranıştan kurtulmak için çalışıyorsunuz. Bu halinizin yanlış olduğunu ve doğrusunun da ne olduğunu tesbit ettiniz, tespit ettiğiniz o doğruyu yapmaya başladınız, bazen yarım bazen tam yapıyorsunuz. Aradan zaman geçiyor tekrar yanlışla düşüp "**eyvah**" diyorsunuz, "**ben bunun doğrusunu yapıyordum, tekrar yanlış yapmaya başladım.**" Mücadele ediyor, doğruyu yapıyorsunuz, tekrar yanlışla düşüyorsunuz... Bu hal, o davranış için, o hal için bir **doğru-yanlış mücadelesidir**. Bir konuda hep doğru-yanlış mücadelesi varsa başarı elde edemiyorsunuz demektir ve bu iyi bir hal değildir! Bu yüzden, Efendimizin bir duası vardır; "**Allahım beni ara yerde bırakma**". Mücadelede ara yerde kalmaktır bu; doğru yanlış, doğru yanlış; hep doğru yanlış muhasebesi! Konu neyse, o konuda

doğru yanlış muhasebesi sizin için farzdır; mutlaka doğruya ulaşmanız gerekir, sizin için bu farzdır; bu yanlıştan kurtulmanız o için farzdır. Çünkü onun mütekebbir, yani tanrısal bir düşünce, öyle bir hal veya bir fiil, bir davranış olduğunu tesbit ettiniz. O zaman ondan kurtulmak sizin için farzdır. Peki “farzdır” ne demek? **Olmazsa olmaz** demektir, **o şart** demektir, o sizin olmazsa olmazınız demektir. Diyelim ki kurtuldunuz, yani doğru davranışı **geri dönüşsüz** yakaladınız, o halin doğrusunu geri dönüşsüz yakaladınız, o zaman o halin farzını tamamlamış olursunuz. Farzı tamamladınız, bitti mi, tamam mı?

Eğer istiyorsanız, talibseniz bu sefer sizin için **yapsanız da olur yapmasanız da** mücadelesi başlar, yeni bir mücadele başlar. Çünkü siz, bir düşüncenizi, bir hal veya fiilinizi mütekebbir yapıdan, tanrısal yapıdan, ilahlık iddiasından **geri dönüşsüz** kurtardınız. Artık o dosya tamam demektir. O konudaki doğruyu **geri dönüşsüz** sürdürdüğünüz için yeni bir şey yapmanız gerekmez, yaparsanız o **nafile** olur. Peki, talibseniz, yani isterseniz yeni başlayacak şey nedir? Şimdi başlayacak olan; “**daha iyisi ne?**” sorusudur. “**Doğru yanlış**” muhasebesi bittikten sonra başlayacak şey; “**daha iyisi nedir, bu yaptığının daha iyisi nedir?**” Demek ki:

Günlük yaşantıda sizin öncelikle somut görmeniz gereken şey, mütekebbir yapının; tanrılık iddiasının, esfele safiliyn yapının, küfür şirk yapının platformunu oluşturan iki önemli şeydir ki, birisi **cinsellik**, diğeri **öfkedir**. Hemen ele alacağınız şey öfkedir ve onu izlerken çok şey öğrenirsiniz. Önce öfkenin **doğru yanlış mücadelesi** başlar; öfkelenmedim mi? Öfkelenmediğin zaman o öfkeyi yutmanın Allah indinde en değerli yudum olduğunu Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem buyuruyor; “**size yutabileceğiniz en değerli yudumu söyleyeyim mi?**” “Söyle ya Rasulallah, öğret bize” diyorlar. “**Öfkelenmediğin zaman öfkeni yutmaktır.**” Bunu yapmak için önce **öfkelenmek** lazım! Bu hadis, farzı yerine getirebilmen için teşviktedir. Bu işi hallettin ve

öfkelenmiyorsan, ne yutacaksın? Bitti! Bunu kendinde o kadar rahat izlersin ki *ben bu Rahmani olaylarla tanışmadan önce nasıl da öfkelenirdim* dersin. Şimdiki hal bir antidepresanla değil! *Şu ilacı almadan çok öfkeleniyordum, şimdi öfkelenmiyorum* değil, hayır! Burada söylenen bir ilaçla baskılama veya bir psikolog tedavisi değil. Nedir bu? **Öfkenin bizzat Allah’a olduğunu fark etmendir!** Çünkü öfkelenmenin Allah’ın emirleriyle didişmek olduğunu, öfkelenmediğin kimsenin olmadığını ve aslında Allah’la kavga ettiğini bilersen, fuad sana bunu gösterirse, sen o zaman öfkelenemezsin ki! Bu farzı yerine getirmiş olursun. O bitti, şimdi “**daha iyisi ne?**” sorusu ve arayışı başlıyor, artık daha iyisini ararsın. İşte **daha iyisini** aramaya başladığın an sen **nafile**yle meşgulsün demektir. Demek ki, nafile farzdan sonra başlıyor, farz tamamlanmadan, farz tam olmadan nafile olmuyor! Bunu hayatın içinden basit bir örnekle kavramaya çalışıp sonra örneği yok edelim.

Bir markete gittiniz ki orası hala toz şekeri çuvaldan tartıyor. Dediniz ki, bana 5 kg toz şeker ver. Bizim çocukluğumuzda öyleydi, marketler, paketler falan yoktu ki. Gider bakkaldan alırdık. Bu *ibreli teraziler* yeni çıkmıştı. İbreli terazinin teknolojisi yeni ya, ibre dikkatimizi çekiyor, o ibreye bakıyoruz, çünkü o bizim için yeni! O tartıların kimi *kolludur*, “5 kg” dedik mi, kolunu bükerek 5’e getirir ki, 5 kg şeker koyunca ibre 5’e gelsin. Bazılarının tartma kapasitesi yüksektir, onlarda 5 ortalarda bir yeredir. Beş kg şeker istedik, şimdi tartıyor; onun **tam 5 kg** tartması farzın örneğidir, ibre 5’i gösterdi mi farz tamam. Çünkü sen 5 kg istedin, ücretini öyle ödeyeceksin. Ama şimdi bak, tartan kişi onu bir iki gram fazla tartsa sevinirsin. Halbuki 5 kg şekerin içinde onun bir önemi yok, ama ibrenin azıcık geçmesi seni sevindirir. Veya 5 kilograma tam gelmedi bu sefer üzülürsün. Ya altı üstü bir tatlı kaşığı şeker, eksik olsa ne olur ki! Ama yüzün değişir; “ne adam be, nelere tamah ediyor, alt tarafı bir kaşık şeker!” diye düşünürsün. O görüntü, o düşünce seni

günlerce meşgul eder. Niye? 5 kilogramı tam almadın diye! *Bu duygunun nereden geldiğini biliyor musun?* Nereden bu duygu, düşünabiliyor musun bu sana nereden geliyor? Bu, biraz önceki hadisın duygusu işte! Orada buyurdu ki; “**farzları tam olursa ondan hoşlanırım** ve iki üç gram da fazla olursa **sevinirim**”. İşte bak sen de öylesin! Beş kilogramlık koca torbada bir kaşık fazla şekere seviniyorsun! “Ne iyi adam be, gözü tok, gördün mü bak şekeri fazla verdi” diyorsun.

Ancak bakın; onun o fazlayı verebilmesi için önce beş kilogramı tamamlaması lazım ki farz olan o! Farz bitmeden nafilenin olmayacağı anlaşıldı değil mi? Şimdi; eğer bahsettiğimiz bu davranış **salât** ise farzları yerine getirdin tamam! Bundan sonra “*daha iyisi nedir, acaba daha ne yapabilirim?*” dersin şimdi karşına Efendimizin sünnetleri çıkar. Vakit sünnetlerini yapıyorsun ve yine “daha iyisi nedir?” dersin karşına **ışrak** çıkar, **kuşluk** çıkar, **önemli gecelerdeki bazı sünnetler** çıkar... Unutma; bunları yapmasan da olur. Ama sen farzı tamamladıktan sonra “*daha iyisi ne?*” çalışması yapıyorsan ayrı! Çünkü “**o bana yaklaşıp ve ben onu severim**” hitabına nail olmak, onun muhatabı olmak istiyorsan bunu salâtlarda, oruçta yapabilirsin.

Tabi, evet her halin farzı sonra nafilesi vardır. Ama bunu uygularken önemli olan şey, çok önemli bir prensip şudur; *mutlaka, kişi “kendine göre bir orta yol” tesbit etmelidir.* Herkesin orta yolu farklıdır, yapısına göre! Eğer ilerlerken, aşırı “*daha iyi ne yaparım?*” duygusuna kapılırsa farzlardan da perdelenebilir. Bu yüzden, “**makbul olan az da olsa devamlı yapılan**” ibadetlerdir. Devamlı yapılan, yani **sürdürülebilir olan doğrular** makbuldür!

Bu yüzden, her olayda ve her davranışta, *davranışların her birine ait orta yol farklı olduğundan, kendi sürdürülebilirliğini tesbit etmeniz önemlidir!* O davranış için kendi orta yolunuzu tesbit edip, nafileleri de o orta yol içerisinde yapmakta fayda vardır. Nafilelerle bir şey başlar? Nafilelerle takva başlar; kişiyi **takva**

ehli yapan nafilelerdir. Farzdan sonra takva başlar. Ayet buna işarettir; **insanlar eşittir ancak takvaca ayrılırlar!** Dolayısıyla bu ayetten; *insanlar mecbur oldukları şeyi yapınca kadar aynıdırlar, ancak ondan sonra daha iyisini yaparken birbirlerinden ayrılırlar* manası çıkar.

Bazen gündeme geliyor, âlimlerin bazıları “*namaza sonradan başlamış olanın farz borcu varsa sünnet ve nafileleri yapmaması gerekir*” diyor, buna nasıl bakmalıyız diye tartışılıyor.

Bu söylenen size mantıklı gelebilir, ama konulara daima “**ayet ve hadislerde bu iş nasıl?**” diye bakmak lazım! Bakıyoruz hadislerde öyle bir şey yok! Efendimiz bu işten habersiz değildi, aksi halde bizi uyarır, “*eğer şöyle işleriniz varsa böyle yapın*” derdi. “*Efendimiz döneminde böyle kimseler yoktu*” denirse, bu mazeret olmaz. Çünkü Efendimiz bazı hadislerinde bugünleri anlatıyor değil mi? Bugünkü ümmetin halini, hatta gelecek ümmetlerin nasıl davranacaklarını söylüyor. Dolayısıyla bizi uyarırdı, böyle de bir öğütte bulunurdu. Hadislerde; **hesap zamanında bir kulun farzları yeterli gelmezse, Rabbi; “nafilelerine bakın, yok mu”** der buyruluyor. Demek ki, yaptığın nafileler, farzları tamamlar. Bu yüzden eğer nafile yapacaksak şöyle bir yol öneririm; önce *normal salâtı* bozmamak lazım. Diyelim ki İkinci Salâtı’nı ikame edeceksin, onun kendine ait bir sünneti ve kendine ait bir farzı var. Sen; “*benim zaten çok borcum var bu yüzden bu sünneti yapmasam da olur, onun yerine ben kaza yapayım*” dersin olmaz. Hayır! Onu bozmamak lazım! Onu Efendimiz nasıl yapmışsa olduğu gibi öyle muhafaza etmek gerekir. Ama sonra: Diyelim ki İshrak Salâtı ikame edeceksin. Niyet ederken “nafile salâtı” demen gerekmiyor ki! Önemli olan, işrak vaktinde veya kuşluk vaktinde salât ikame ediyor olmaktır. Mesela, eğer işrak vaktinde hiç değilse iki rekât salât ikame edersen, Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem buyuruyor ki, **tam bir hac ve umre sevabı alır.** Ama sabahın farzını yaptıktan sonra! Efendimiz buyuruyor ki; **kim**

sabahın farzından sonra işrak vaktine kadar geçen süreyi dünya kelamı olmadan dünyayla meşgul olmadan zikrullahla geçirip, işrak vaktinde de yani güneş doğup ta en az yarım saat geçtikten sonra **iki rekât salât ikame ederse tam hac ve umre sevabı alır!**

Burada **o hali teşvik** var ve anlaşılın diye de **üç kere tekrar** var. “Hac ve umre görevinden azat olur” demiyor, hac ve umre sevabı alır! İşte bu vakitte iki rekât salât ikame edeceksen, önce **kamet** getirip; “*Allahım daha önce vaktinde ikame edemediğim üzerimde bulunan en son sabah salâtına ait farzı bu vakitte kaza ile ikame edeceğim*” dersin. Hem nafîle yapıyor olmanın sevabını, yani işrak vaktinde salât ikame etmenin sevabını alırsın, hem de Rabbin kabul buyurursa senin üstünde bulunan bir sabah salâtının farzını yapmışsın sayar. Dilerse! Yine, işrak vaktinde şart *illa iki rekât* değil ki, daha fazla da ikame edebilirsin. Diyelim dört rekât ikame edeceksin, o zaman da “öğlen salâtının farzı” dersin. **Bizim dikkat edeceğimiz şey normal salâtları aynıyla yapmak!** Normal salâtları sünneti, farzı, son sünnetiyle formunu bozmadan yaptıktan sonra diğerlerini; işrak, kuşluk gibi nafîle vakitlerdeki salâtları, yapmadıklarının yerine telafi niyetiyle yaparsın, çok da güzel olur. Hem o kuşluğun sevabını alırsın, hem de diyelim ki bir öğleni ikame ettin, bir ikindiye ikame ettin, ondan da Rabbin muaf tutar inşaAllah. Dilerse. Çünkü; *kazaları ikame edin, kazalar kabul olacak* diye bir kural yok! Ama, sen bir nafîle ibadette o nafîle ibadete böyle niyetlenerek Rabbinin dileğine sığınuyorsun. Aslında âlimlerin de o konuda söylemek istediği budur: “Sen nasıl olsa örneğin işrakta salât ikame ediyorsun ya, fırsatı kaçırma, hani ikame etmediğin bir sabah salâtı vardı, işte onun farzına niyetlenerek ikame et. Hem onun hem de işrak vaktinin sevabını almış olursun, inşaAllah” demek istiyorlar, yani müjdeliyorlar. Aksi halde “*şöyle yapınız, şöyle yapmayınız*” gibi bir şey söylemek kimsenin haddi ve görevi değildir! Kimse öyle bir şey diyemez. Ne söylenecekse Efendimiz söylemiş bitirmiş! Onu tercüme ve yorumlamalarla

değiştirmek, bazı eğitim yöntemlerinin emirsel uygulanmasıyla değiştirmek! Kur’an bile **emir** olduğu halde “*emir veriyorum*” demiyor, “**o bir öğüttür**” diyor. **Kur’an bir öğüttür ama günümüze gelinceye kadar emir cümlesine dönüşmüştür!** Âlimlerin öyle söylemeleri de bir öneridir; “nasıl olsa bunu yapıyorsun, bari yararlan, bu fırsatı kaçırma” diyorlar. Anlatabildim mi?

Konuyla ilgili bazı önemli noktalarla devam ediyoruz: **“A” Takdim Formu “BEN” kesretten kurtulma çalışması yapmaz!** “A” Takdim Formu “BEN” çokluktan, kesretten kurtulma çalışması yapamaz. O ancak tanrısal tanımlardan kurtulma çalışmaları yapabilir. Onun yaşadığı dünyada her şeyin bir **tanrısal tanımı** vardır, o tanımlardan kurtulmanın çalışmasını yapar, yapabilir. Allah’ın yarattığı kesrete, tanrısal tanımlar konulmuştur, bu tanımlara göre de günahlar ve yasaklar vardır, o ancak onlardan kurtulma çalışması yapabilir. Kesretten kurtulma çalışmasını “B” Takdimindeki kişi yapar! Yani **“kesretten kurtulma çalışması”** veli zatın işidir, uğraşısıdır. Kişi **gerçek kesrete** ancak nefs-i mutmainneye geldiğinde geçer. Bu gerçek kesret Esmâ Dünyası’dır, kesret âleminin kendisi Esmâ Âlemi’dir. Bizim yaşadığımız hal onun **tanrısal tariflerle** damgalanmış halidir ki, önce ondan kurtulmak lazım! O tanımlar esfele safiliyn yapının tanımlarıdır ki; “A” Takdim Formu “BEN” işte onlardan kurtulmalıdır. Eğer siz bunu fark etmez de o yapıya kesretten kurtulma çalışması yaptırırsanız yanlış olur. Bocalar, yapamaz! Hem işin içinden çıkamaz, hem ruhsal dengesi bozulur hem de günahlardan kurtulamaz; çünkü günahları umursamaz! Velinin çalışmasının içinde **“günahtan kurtulma çalışması”** olmadığı için, kişi veliyi anlatan bir şey okur, onu okuduğu zaman **“günahtan kurtulma çalışması yok!”** zanneder! Niye? Çünkü velinin çalışması içerisinde böyle bir şey yazmıyor, o yüzden; “yok” der. Ya, o veli, o “o işi” bitirmiş! Dolayısıyla, velinin çalışması, yani kesretten de kurtulma çalışması

anlatılırken, içinde “günahtan korunma çalışmaları” yer almamış olabilir. Ama sen ona bakıp, velayet noktasına gelmeden **kesretten kurtulma çalışması** yapamazsın, yani günahlar ve tanrısal tanımlardan kurtulmadan **velinin uğraşı alanına** giremezsin. Sen önce günahlardan kurtulma çalışması yaparsın! Bu çok önemli bir şey!

Nefs-i levvameye girmek için, mutlaka ve mutmain olarak Billahi anlamında imanın açıklanması yeterlidir. Ancak bu deklarasyonu yaptınız diye, “A” BEN yapınızın yaşantısı hemen Billahi idrakinde olan yapıya tam uygun hale gelmez. İşte, “A” takdimindeki “BEN” yapınızın **yaşantısını da** bu açıklamaya, yani Billahi anlamında iman’a **geri dönüşsüz** olarak uygun hale getirdiğinizde, “A” takdimindeki BEN, artık “B” Takdim Formu “BEN” olur.

Bu açıklamaların üstüne günahı ele alıp, **iki tip günahı** ve onların ne olduğunu konuşalım. Lütfen dikkat edin, çünkü anlatacağımız, günahla ilgili kavramlarda önemli! Bir: **Şirk günahı** vardır. Eğer bir kişi imanını **amentü billahi** anlamında mutmain olarak deklare ederse bu **şirk günahından** kurtulur. *Böyle söylüyorlar, ben de öyle söyleyip kurtulayım* diye değil de inanarak söylese kişi **şirk günahından** kurtulur. Billahi imanını mutmain olarak açıklarsa; yani *var görünüşünü bile eş koşmadan* Allah’a iman ederse, yani **“ben varım ve muhtarım”** demeden Allah’a iman ederse **şirk günahından** kurtulur. Kişi; “Allah dününde bir varlık yok, bu yüzden ben **“varım ve muhtarım”** demiyorum, var görünüşümü Allah’a eş koşmadan iman ediyorum” derse **şirk günahından** kurtulur! Şirk günahından kurtulmanın önemini Zümer Sûresi 65. ayetle anlamaya çalışalım:

Zümer Sûresi 65: **“Eğer şirk işlerseniz tüm amelleriniz boşa gider”**. İşte kişi Billahi anlamındaki imanını deklare etmekle bu ayetin muhatabı olmaktan kurtulmuş, **şirk işlememiş** olur. Fakat! Bunu deklare etti ama henüz yapısı, fiilleri bu deklarasyona uymuyor, bu açıklamaya uymuyor? O zaman onun yeni bir mücadelesi

var demektir; **fiillerini bu deklarasyona uydurmaya çalışacak!** Bu mücadele tamamlanıp bitince o B₀’a gelir ki; bu noktaya gelene kadar olan mesafe çok önemlidir, sevabı da çok yüksek olan bir yoldur. Hadiyd Sûresi 10. Ayet: **“Fetih gelmeden, yani B₀ noktasından önceki bu halin derecesi daha âzamdır, daha yüksektir”**. Yani nefis-i levvamede esfele safiliytle mücadele edilen bu halin, bu sürecin sevabı daha fazladır.

Tamam, şirkten kurtaran açıklamayı yaptın ve **şirk günahından** çıktın. Şimdi de mücadele etmen gereken diğer günah var, **şirk formatı** var, o duruyor! O durduğu için **şirk formatından** kaynaklanan günahlar oluşmaya devam eder! Ama bu formatın ürettiği günahlar **şirk günahı** değildir! Bu nokta çok önemli!

Nisa Sûresi 48. Ayete bakalım: **“Eğer bir kişi şirk günahında değilse, Allah onun diğer günahlarını dilediğine dilediği şekilde bağışlar”**. Fark ettiniz mi? Kişi bu deklarasyonu yapmış, sonra da her türlü halini ve fiillerini bu deklarasyona uydurma çalışması yapıyorsa, bu mücadele sürerken meydana gelen günahları **“dilersem bağışlarım”** buyuruyor Allah. Ama bunun için, Billahi deklarasyonunu umursamak ve fiillerini ona uygun hale getirme çalışması yapmak şart! Deklarasyonu yap bir daha gözükme, yani bir yere gidip **“ben sınava gireceğim”** de, sonra çalışma, sınava da gitme! Öyle değil! Bu deklarasyonu yapıp, ona uygun mücadeleyi yapıyorsan, **“bu mücadele sırasında meydana gelen günahları dilersem bağışlarım”** diyor. Yeter ki **şirki olmasın! Şirki varsa, bunların hepsi boşa gider** demektir.

Bakin şimdi **Ârif’e tarif gerekmez** sözünü tarif edeceğiz, tarif ettiğimizde onu daha iyi anlayacağız. Bu sözü normal hayatta kullanırız. Neden? Çünkü o *ariftir* anlar, ona tarif etmeye gerek yok, çünkü tarifi biliyor. Ama bizim bahsettiğimizin manası böyle değil! **“Arife tarif gerekmez;** arif artık *tarif* işini bıraktı, tanrısal tarifleri bıraktı!” demektir. Kişi ne zaman arif olur? B₀ Noktası’ndan sonra! B₀ Noktası’na gelene kadar tanrısal tarifleri yıktı, yok etti, bu

notayı geçti. Artık o esma dünyasında, artık o tarifle meşgul olmaz. Bu yüzden ona tarif gerekmez, o tarif istemez! Esmâ dünyasında olduğu için, artık tarif onun için gūnahtır, tarif onun için küfürdür. İşte, **arife tarif bu yüzden gerekmez!** Diğer manada değil, **arif tarifi biliyor ve çok seviyor** değil! Bu; “**arif olmak için tariftan kurtulmak lazım!**” demektir. Tariflerden kurtulunca arif olursun.

Zümer Sūresi 18. Ayet: “**Onlar ki**, o Kul’larım ki, **kavl’i** hakkani sözü **işitirler de onun en güzeline tabi olurlar. İşte onlar Allah’ın hidayet ettiği kimselerdir, onlar Lüb sahiplerinin ta kendileridir**”. İlerlerken konuyu da iyi anlayalım diye imandan bahsettik ve şimdi yerimize geldik, Lüb’e geldik! Lüb sahipleri için Zümer Sūresi 18; “*onlar o Kul’larım ki; kavli hakkani sözü işitirler de onun en güzeline tabi olurlar. İşte onlar Allah’ın hidayet ettiği kimselerdir ve işte onlar Lüb sahiplerinin ta kendileridir*” buyuruyor. Ayette geçen Lüb sahipleri Lüb’leri aktif olanlardır, Lüb’leri sadrı etkisine almış olanlardır. Lüb dâhil bütün nurlar zaten çalışıyor. Ama önemli olan nurun, Lüb nurunun sadrı etkisine alması! Kalbi ve sadrı etkisine aldığına artık ona **Lüb Sahibi** diyoruz. Neden? Onun sadrı “lüb, Lüb” diyor da ondan! Artık o **Lüb Sahibi** olmuş! Dikkat edin, ayet “*onlar Allah’ın emrini işittiklerinde ona tabi olurlar*” demiyor. Ya ne diyor? “**Hakkani sözü işitirler de onun en güzeline tabi olurlar!**” Ne demektir bu? “*En iyisini*” yapmaya çalışırlar, onlar **nafileciler!** Farzı tamamladı, nafileyi yapıyor! Lüb sahipleri nafilecilerdir; “*İşte onlar Allah’ın hidayet ettiği kimselerdir, onlar Lüb sahiplerinin ta kendileridir*”. Nafilenin önemini Zümer Sūresi 18. Ayetle ortaya koymaya çalıştık.

Şunu da ekleyelim: Ayette geçen “**en güzel**” emirlerin kıyası olarak “en güzel” değildir. Yani, Allah birçok emir vermiş onların bazıları güzel, bazıları da değil ve kişi en güzelini seçiyor gibi anlaşılmasın! **Onlar uygulamanın en güzelini seçerler** demektir, uygulamanın en güzeline tabi olurlar demektir. Onlar uygularken en güzeline

tabi olurlar! Lüb Sahiplerinin özelliklerini anlamaya ve Lüb Sahiplerini tanımaya başlıyoruz.

Lüb Sahipleri **Ehli Takva**’dır. Biraz önce “*onlar nafilede yarışır*” demiştik, işte *nafilede yarışanlar, takvada yarışıyorlar* demektir. “*Nafilede yarışan*” olmak öyle enteresan bir şeydir ki bakın. Diyelim ki bir AVM’ye gittiniz, orada çok gösterişli, çok zengin birini gördünüz. Buna çok sevinmezsiniz değil mi? Onu çok yakınınız gibi, akrabadan gibi görür müsünüz? Aklınıza bile gelmez, değil mi? Bazılarının kışkandığı, bazılarının imrendiği, bazılarının da siyasi olarak düşman olduğu o kişi bu kadar azığa sahip olmasına rağmen, siz ona özel bir kardeşlik, özel bir yakınlık hissetmezsiniz. Ama diyelim ki, bir mescide, bir camiye gittiniz, baktınız bir adam; o kadar güzel oturuyor... Veya kalktı huşu içinde öyle güzel salât ikame etti ki... Onu seversiniz, akrabanız gibi gelir size. Oysa sizinle ne ilişkisi var? Sonuçta ne yapıyorsa kendine; salâtı da kendine, duruşu da kendine! Sizin için olursa zaten şirk olur. Onun herşeyi kendine olduğu halde, size hiçbir faydası olmadığı halde ve tanışmadığınız halde akraba gibi ısınır, seversiniz onu. Niye, neden? Bakın çok enteresan; orada onu seven kim? **Sizde onu seven kim?** Siz bilmeden o sevgiye sahip çıkıyorsunuz ama sizde onu seven kim? Onu seversiniz... Çünkü o bir azık edinmiş! Diğer dünyaya, bu da ahirete azık yapmış. Bakıyorsun, üstünde ahiret azığı var ve o onun azığı, ama sen onu seviyorsun, için kaynıyor. Hatta hürmet ediyor, geçerken şöyle çekiliyorsun. Onun o haline niye hürmet ediyorsun? Oysa o zengine yapmadın! Neden yapıyorsun bunu, seninle ne ilişkisi var? Çok enteresan, bakın bu hürmet neyin göstergesi: Haliniz kendiliğinden Allah yolunda olanı seviyor; istemsiz! Kendiliğinden ona bir muhabbet, bir yakınlık duyuyorsun ya, **nafileyi seviyorsun** aslında! Zümer Sūresi 18 bize öğretiyor ki; “*Lüb Sahipleri hakkani sözü işitirler ve onun en güzeline tabi olurlar. İşte onlar Allah’ın hidayet ettikleridir, Lüb sahiplerinin ta*

kendileridir". Lüb Sahiplerinin özelliği neymiş demek ki? Ehli Takva olmaları! Onlar ehli takvadır, takva sahibidir.

Bakara Sûresi 269: "**O Hikmet'i dilediğine verir. Kime Hikmet verilirse gerçekten ona pek çok hayr verilmiştir. Bunu Lüb sahiplerinden başkası anlayamaz**".

Ayetlerden *Lüb'ü ve Lüb sahiplerini* tanımaya çalışıyoruz. Bakın burada da bir başka özelliği görüyoruz. "*O Hikmet'i dilediğine verir. Kime Hikmet verilirse gerçekten ona pek çok hayr verilmiştir. Bunu Lüb sahiplerinden başkası anlayamaz.*" Anlıyoruz ki, *lüb sahipleri Ehli Hayr ve Ehli Hükm'dürler*; yani hüküm sahibidirler, hayr ehlidirler. Peki, *Ehli Hayr* olmak ne demektir? Düşünceleri, sözleri, fiilleri batıl olan her şeyden arınmış; hayr üzere olup bu halin hayretlerini yaşıyorlar demektir! Onlara, ikisi arasında çokça nimetler verildiğinden birçok da hayret yaşıyorlar. Peki, *Ehli Hükm* ne demektir? Hikmeti kavrayabilen akıl sahibi demektir. Onlar hikmeti kavrayabilen akla sahip kişilerdir, Allah'ın hükümlerinin hikmetini görebilen kişilerdir. Evet, Lüb Sahipleri'nin özelliklerinden üçünü gördük; *ehli takva, ehli hayr ve ehli hükm!*

Al'u İmran Sûresi 190: "**Muhakkak ki Semavat ve Arz'ın halkedilişinde, gece ile gündüzün birbiri ardına gelişinde Lüb sahipleri için elbette ayetler vardır**".

Al'u İmran Sûresi 191: "**Onlar Lüb sahipleri ki, kıyamda ayakta, kuud'da otururken ve yanları üzere oldukları halde Allah'ı zikrederler ve Semavat ve Arz'ın halkedilişi hakkında tefekkür ederler ve şöyle derler; Rabbimiz bunu batıl olarak yaratmadın. Sen Sübhan'sın, bizi narın azabından koru**". Bu iki ayette Lüb Sahiplerinin **Ehli Zikr** oldukları anlatılıyor. "*Tefekkür ederler ve şöyle derler*" diyor ayet. Demek ki, *Lüb Nuru Fuad'a Hakk Yol'da bir analiz ve sentez yaptırıyor, Hakk yolda tefekkür yaptırıyor, "tefekkür yaparlar"* diyor. Ve bu tefekkürle Hakk bir sonuca ulaşıyorlar ve bu sonuç da kalbe tesbitleniyor. Bu tesbit; *bir sığıniş, sakınış ve dua içeriyor.*

Tefekkürlerinin sonunda mütekebbirlik yok! O tefekkürle El Hüsna'yı tasdik ediyorlar ve o tefekkürün sonunda sığıniş, sakınış ve dua var! Nurların her birinin verdiği korku ve ümit başkadır demiştik. Onun için, *Tevhid Nuru'nun verdiği korku ve ümit de başkadır*: Tefekkürünün sonucu sığıniş, sakınış ve dua içeriyor. Lüb sahibi tefekkür ediyor, tezekkür ediyor, ittika ediyor. Zaten ayetler; "*Lüb Sahipleri tefekkür ederler, tezekkür ederler*" demekte ve "*ittika edin*" diye de uyarmaktadır.

Bakara Sûresi 197: "**Muhakkak ki azığın en hayrlısı takvadır. Ey Lüb Sahipleri benden ittika edin**". **Azık'tan** bahsettik ya, biriktireceğimiz azığın hayrlısını şimdi Yaratan bize öneriyor; *azığının en hayrlısı takvadır. Ey Lüb sahipleri benden ittika edin*; yani sakın eş koşmayın. **İttika etmek** sakınmaktır. Öyle bir sakınmak ki; eş koşmamak için sakınmak! Çünkü eş koşarsanız herşey boşa gider! *İttika edin* demek, benden sakının, sakın BENlik ortaya koymayın, mütekebbir olmayın demektir. *İttika edin!*

Al'u İmran Sûresi 7. Ayet: "**HU ki, Kitab'ı sana inzal etti. Ondan ayetler muhkemdir. Ki onlar Ümmü'l Kitap'tadır. Ve diğerleri ilk, ana, kök olmayanlar ise müteşabihdirler. Ama kalblerinde zey' art niyet olanlar, fitne isteyerek ve O'nun te'vilini arzu ederek ondan sadece müteşabih olanına tabi olurlar. O'nun te'vilini ancak Allah ve ilim'de rasih derinleşmiş olanlar bilir. Bu âlimler şöyle derler; O'na iman ettik; hepsi Rabbimizin indindedir. Bunu Lüb sahiplerinden başkası tezekkür edemez**". Yani *Lüb sahiplerinden başkası ibret alamaz* demektir. Bu ayet; Kur'an'da muhkem ve müteşabih ayetlerin olduğunu, bazı kimselerin bunlardan yalnızca müteşabih olanlara yaslandığını, oysa onun açıklamasını yalnızca Allah ve ilimde derinleşmiş olanların bildiğini bildiriyor. Burada Lüb sahiplerinin bir yeni özelliği daha verildi: Onlar **tezekkür edendir**, yani **ayetlerden ibret alandır**. İbret alan ne demek? Yararlanan! *Onlar OKUduğu zaman ibret alandır*; yararlanandır.

Maide Sûresi 100. ayet: “**De ki; habis tayyib ile müsavi olmaz**, velev ki **habisin çokluğu hoşunuza gitse de! O halde “ey Lüb sahipleri, Allah’tan ittika edin ki felaha eresiniz”**. Buna benzer kıyasları, karşılaştırmaları ayetlerde göreceğiz. Burada **habis** ile **tayyib** kıyaslanmakta, eşit olmadıkları söylenmektedir. Meallerde **habis** “kötü” olarak tanımlanmış; “*kötü ile iyi bir olmaz*” diye açıklanmıştır. Ama bunun *Muhammedi* açıklamadaki karşılığını bilmek için manasını tam yerine koymak lazım. Çünkü “kötü”nün ve “iyi”nin tanrısal dünyada oraya ait de manaları var.

Allah’a ortak olarak yapılan her türlü hal **habistir!** Bu kapsamdaki her türlü hal habistir, necistir, pistir. **Habis**; necis, pis, iflah olmaz, düzelmez demektir! Nedir o? O, Allah’ı örten her türlü haldir! Ayet diyor ki; “*velev ki habisin çokluğu hoşunuza gitse de!*” Buraya da dikkat edelim. Çünkü ayet bize; “*Lüb sahipleri tezekkür eder*” diyor. Lüb sahibi olmak için önce “**lüb sahibi gibi**” davranmak lazım! Bu taklid çok önemlidir ve insanı taklid ehli yapmaz. **Taklid ehli**; Billahi anlamında imanı açıklamamış kişidir ve yaptıkları da taklid ehlinin işleridir. Amentü Billahi’yle ilgili imanını deklare ettikten sonra kişinin yaptıkları taklid değildir. O hal şuna benzetilebilir: Bir çocuk konuşmayı öğrenirken evdeki büyüklerini taklid etmez mi? Hatta büyüklerinden ayrı tutulsa konuşmaya geç başlar. Niye? Taklid edemiyor! O konuşmayı öğrenirken, siz ona “sen taklid ehlin” diye kızarmısınız? Yine o çocuk büyüklerini taklid etmeden yürüyemez de. Demek ki, doğru yolda taklid şart! Korkmamak lazım, bu insanı “taklid ehli” yapmaz. **Veliyi taklid etmeden veli olunmaz! Lüb ehlini taklid etmeden “lüb ehli” olunmaz.** Ama “B” imandan sonra ve nefs-i levvamede iseniz bu böyle! “B” imanını açıklamamış ve nefs-i levvamede değilseniz siz zaten taklid ehliniz, o zaman tüm yaptıklarınız için size **taklid ehli** denir.

Kötü olan, yani Allah’ı örten herşey habistir dedik. **Tayyib**; temiz demektir. Hakk yoldaki her davranış temizdir, tayyibtir. Bazı arkadaşlarımız

olur, tanışırırsınız, bakarsınız; herşeyi temiz herşeyi! *Sözü* temiz, *bakışı* temiz, *yürüyüşü* temiz, *niyeti* temiz, *aklı* temiz, *kalbi* temiz, *hepsi* temiz, *herşeyi* temiz... Hakk yol böyledir işte; onun herşeyi temiz, tayyibdir! Diğeri habis; onun da herşeyi kötüdür, hiç bir şeyi iflah olmaz. “*Velev ki habisin çokluğu hoşunuza gitse de*” ayetinde “*hoşunuza gitse de*” denilen şey esfele safiliyn yapıdır! “*Siz*” derken kast ettiği, hep sizin kendinizi içinde bulduğunuz ve mücadele etmeniz gereken o yapıdır. Ayet; “*habisin çokluğu mücadele etmeniz gereken o yapının hoşuna gider*” diyor. Kendinizi içinde bulduğunuz o yapı **habisin çokluğunu** sever; **çok** evi olmasını sever, **çok** arabası olmasını sever, **çok** parasının olmasını sever. Ama! Allah ve Rasulü çok umurunda olmaz! Hele onlar o kadar çok olur ki, Allah ve Rasulü hiç aklına gelmez! Her işi çok rayında gider; sağlığı çok iyi, işi çok iyi, eşi çok iyidir. Bazıları bakar, yanılır der ki; *arkadaş adamın dinle diyanette işi yok, tuttuğu altın oluyor, evinden mutluluk şakırdamaları geliyor, bu nasıl iş?* Allah ona öyle “çok” şey vermiş ki, Allah’ı unutmuş o! Sen onun neyine özeniyorsun ya? Bir yanda da bir gariban vardır; hastanede kuyrukta bekler bekler sıra gelmez, geri döner. Beklerken acıdan “*Allaah, Allaah, Allah*” der, inler. İşin aslını görürsen bu adam şanslı!

Efendimiz diyor ki; “**bu dünya bir ağacın gölgesinde oturdun, dinlendin, kalktın gibi bir şeydir**”. Ağaç gölgesinde servetin olsa ne olur, biraz sonra kalkıp gideceksin ya! Veya istasyonda üç beş dakika tren bekliyorsun, birisi gelmiş; “*şu büfe çok kar eder sana satayım*” deyip duruyor. Az sonra trene binip gideceksin, ne yapacaksın büfeyi, büfeyle ne işin var ya? Dünya böyle bir şey! Azrail çekmiş sreni, tren geliyor! Sırayla birileri binecek! Her an hazır ol! Valizini hazırla, azağını hazırla; [**en hayrlı azık takva!**] hazırla ve bekle! Ama sen? Yerini almamışsın, valizin boş, hangi trene bineceğini bilmiyorsun, istasyonda arsa kapma peşindedin. Olacak iş mi ya! Bu yüzden ayet; “*senin o yapın bu habisin çokluğunu sever. Ama bunu Lüb*

sahipleri anlar” diyor. Bunu anlayın, tefekkür edin, ittika edin; *esfele safiliynin cazibesine kapılmayın ki; felaha eresiniz!*

Yusuf Sûresi 111. Ayet: “**And olsun ki onların kıssalarında Lüb sahipleri için bir ibret vardır. O Kur’an beşer tarafından uydurulan bir söz değildir. Fakat kendinden öncekileri tasdik eden, herşeyi tafsil eden ve iman eden bir kavim için de hüda rehber ve rahmettir**”.

Ra’d Sûresi 19. Ayet: “**Ancak “Rabbinden inzal olunan Hakk’dır”ı bilen kimse âmâ kimse gibi midir? Yalnızca Lüb sahipleri tezekkür eder**”.

İbrahim Sûresi 52. Ayet: “**İşte bu, insanlara bir tebliğdir; onunla uyarılınsınlar, O’nun İlahun Vahid olduğunu bilsinler ve Lüb sahipleri tezekkür etsinler diye**”.

Sa’d Sûresi 29. Ayet: “**Bu sana inzal ettiğimiz bir Kitab’tır, mübarektir. O’nun ayetlerini tedebbûr etsinler derinlemesine tefekkür etsinler ve Lüb sahipleri tezekkür etsinler diye**”.

Zümer Sûresi 9. Ayet: “**Böylesi mi, yoksa sacid secde eden ve kaim kıyam eden olarak gecenin vakitlerinde kânit müstakim, ahretten hazer eden** ikan hale yaraşmayan davranışlardan sakınan **ve Rabbinin rahmetini uman mı? De ki, hiç bilen ile bilmeyen bir olur mu, eşit olur mu? Ancak Lüb sahipleri tezekkür eder**”.

Fatır Sûresi 19, 20, 21, 22 ve 23. ayetler: “**Âmâ ile basıyr bir olmaz, Zulmet ile Nur da bir olmaz. Zıll ile harur da, diriler ile ölümler de bir olmaz... Muhakkak ki Allah dilediğine işittirir... Sen kabirlerin içindeki kimselere işittirici değilsin. Sen ancak bir uyarıcısın**”.

Ayete göre **âmâ**; kalbiyle göremeyendir! Kafa gözü görmeyen değil *kalbi kör* olandır; *fuadı aktifleşmemiş* kişidir. **Basıyr**; kalbi ile görebilendir. Ayet işte bu ikisini kıyaslıyor ve “*ikisi bir olmaz*” diyor. **Âmâ ve Basıyr**’in anlaşılması için **zulmet ile nuru**, zıll ile harur

yani **gölge ile güneşli yeri ve diri ile ölüyü** karşılaştırıyor.

Buradaki **diri** ve **ölü** idrakla ilgilidir. Çünkü bir de “*idrak olarak ölü*” olanlar vardır. *Allah dûnu’nda varlık* iddiasında bulunan Allah için **ölüdür**. Ayette “*kabirlerin içindeki kimselere, ölümlere işittirici değilsin*” ifadesindeki **kabir içinde olmak** doğruya, hakikate karşı kendisini kabre sokmuşluktur. *Hakikate karşı kabre sokmuş, yani düşüncelerine zincir vurmuş, hakikatin önünü kapatmış kişilere işittiremezsin!*

Lüb sahipleriyle ilgili ayetlerde “*Kur’an’ın Lüb sahipleri için bir öğüt, hatırlatma ve zikr olduğu*” da belirtilir, bakın:

Talak Sûresi 10. Ayet: “**Allah, onlar için şiddetli bir azab hazırlamıştır. Allah’dan ittika edin, ey iman etmiş Lüb sahipleri! Allah size gerçekten bir Zikr inzal etmiştir**”.

Sa’d Sûresi 43. Ayet: “**O’na, Eyyub’a bizden bir rahmet ve Lüb sahipleri için bir öğüt olmak üzere hem ailesini hem de onlarla beraber bir mislini bağışladık**”. Eyyub aleyhisselamın hayatına baktığınızda, döneminde ailesinin ve aşiretinin darmadağın olduğunu görürsünüz. Daha sonra hem ailesi hem de ümmetinin bir misli fazlası “bir rahmet” olarak kendisine yine bağışlanmıştır. “*Bu aynı zamanda Lüb sahipleri için de bir öğüttür*” diyor Sa’d Sûresi 43.

Zümer 21. Ayet: “**Görmedin mi ki; Allah, Sema’dan bir su inzal etti de onu Arz’daki kaynaklara koydu. Sonra onunla renkleri muhtelif ekinler çıkarıyor. Sonra o ekinler kurur da sen onu sararmış görürsün. Sonra onu bir hutam; kuru bitki, çöp kılar. Muhakkak ki bunda Lüb sahipleri için bir öğüt, bir ibret vardır**”.

Mu’mîn Sûresi 54. Ayet: “**Lüb sahiplerine bir hüda, bir öğüt olmak üzere**”; hatırlatmak üzere!

Bu konudaki bir ayet de hukuki uygulamayla ilgilidir. O da Lüb sahiplerini anlatan bir ayettir, ama hukuki uygulama ile ilgilidir!

Bakara Sûresi 179: “**Ey Lüb sahipleri,**

kısasta sizin için hayat vardır. Umulur ki siz, bu sayede korunursunuz”.

Bunlar Lüb sahipleriyle ilgili ayetlerdi. *Ayetlerin Dili'nden Lüb Sahipleri'nin Özelliklerini tanımaya çalıştık, ayetler bize Lüb sahiplerini anlattı.*

Lüb'ü anlattığımız kısmı tamamlarken, Lüb'ü bir kez daha tanımlayalım: LÜB; *Kul'un “Muhtar” olmadığı ve “BEN varım ve muhtarım” zannından doğabilecek her türlü şirk halini AKLIN fark edebilmesine imkân sağlayan İhlâs Sûresi hakikatli bir NUR'dur.* Lüb'de çalışan *Tevhid Nur'u'dur* ki; kişiye “bir”lemeyi, muhtariyetten yani varlıktan kurtulmayı öğreten ve onun yolunu gösteren bir manaya sahiptir. Lüb halinin İhlâs Sûresi'yle doğrudan ilişkisi vardır.

Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem buyuruyor; **“muhakkak ki herşeyin bir kalbi vardır. Kur'an'ın Kalbi ise YaSin'dir”.**

Bir diğer hadis: **“Herşeyin bir nuru vardır. Kur'an'ın Nuru da “Kul HUVallahu Ehad”dır”.**

Bu hadisler ve açıkladığımız manalarla Kur'anı bir bütün olarak ele alırsanız; onun kalbi YaSin ve onun nuru, yani oradaki manayı, idrakı açan nur ise İhlâs Sûresi'dir. Peki, bu nur nasıl istenir?

Onu da Kur'an'dan öğreniyoruz. Bize istemeyi öğreten ve **Talimi Mes'ele** adıyla anılan bir sure vardır; *Fatiha Sûresi*. Evet, bu nur Fatiha Sûresi'yle istenir! *Fatiha; anahtar, açan ve istemeyi öğreten* olarak da isimlendirilmiştir.

Yasin, İhlâs ve Fatiha sureleriyle ilgili hadisler ışığındaki bu bilgilerden sonra, izin verirsiniz hadis kaynaklı bir temenniye de paylaşalım: *Lütfen bir plan yapınız ve hayatınız boyunca 500.000 İhlâs Sûresi okumayı hedefleyiniz!* Bu miktara hayatınız boyunca okuduğunuz tüm İhlâs Sûreleri dahildir; salâtlarda okuduklarınız, okuduğunuz diğer İhlâs'lar, hepsi dâhildir. Bir de, bu yolda hayırlı

açılımlara vesile olacak iki ayeti paylaşalım, sonra da yeni bir konuya, konumuz içinde yeni bir kısma devam edelim. Bu iki ayet, Enbiya Sûresi 29 ve Kassas Sûresi 68. ayetler. İlerleyen kısımlarda yeri gelecek ama, siz *Enbiya Sûresi 29 ve Kassas Sûresi 68. ayetlere* bakın lütfen. Bu iki ayeti okumak, tefekkür etmek, bazı şeyleri anlamamızı kolaylaştırır inşaAllah.

Lüb'ü ve özelliklerini ayetlerle anlamaya çalıştık. Buradan itibaren sırasıyla Kalb'i, Fuad'ı Sadr'ı açacağız inşaAllah.

EL-FATİHA...